

Vedlegg

Arbeidsmiljøets påvirkning
på **KVINNERS ARBEIDSHELSE
OG ARBEIDSTILKNYTNING**

Sitering av rapporten:

STAMI (2025). *Arbeidsmiljøets påvirkning på kvinners arbeidshelse og arbeidstilknytning*. STAMI-rapport nr. 2 årgang 26. Oslo: Statens arbeidsmiljøinstitutt.

Rapporten og vedlegg kan lastes ned fra stami.no/kvinner-arbeidshelse.

Denne rapporten er skrevet av

Suzanne Merkus
Jan Olav Christensen
Rachel Hasting
Jenny Anne S. Lie
Markus Koch
Karl-Christian Nordby
Ingrid Løken Jørgensen
Dagfinn Matre

Vi takker Marte Smith-Isaksen, Kari Larssen-Aas, Benedicte Mohr, Therese Kristine Dalsbø og Fiona Aanesen for deres bidrag til rapporten.

Det redaksjonelle arbeidet ble avsluttet
15.03.2025
Serie: STAMI-rapport
Nr. 2, Årgang 26 (2025)
Dato: 15. mars 2025

Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI)
Postboks 5330 Majorstuen
0304 Oslo

ISSN nr. 1502-0932

VEDLEGG 1

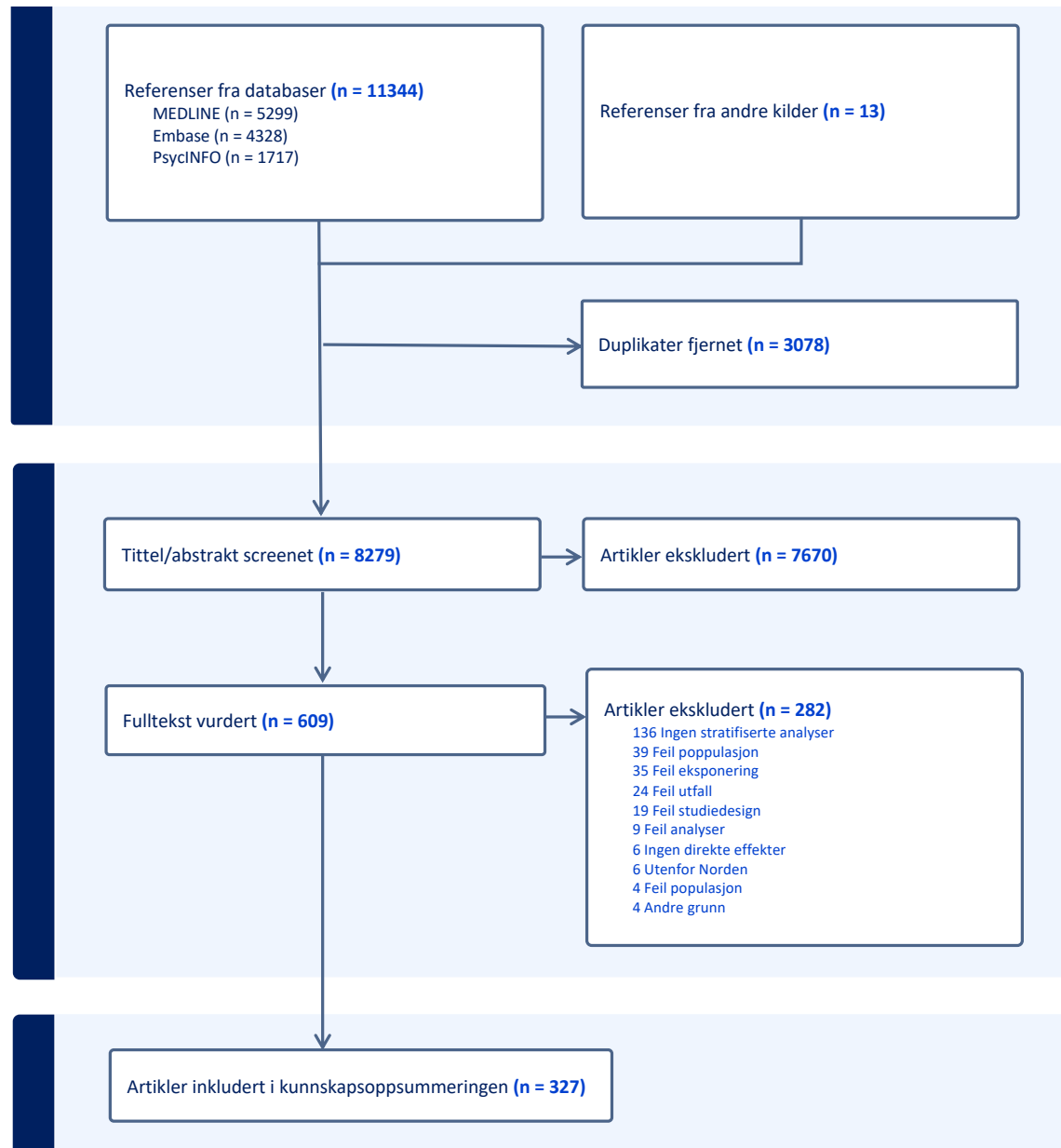
Søkestrategi for Medline

Søket ble utført 19.06.2024

Ovid MEDLINE(R) ALL <1946 to June 18, 2024>

1	Occupational Health/	37076	16	11 and 12 and 15	22527
2	Occupational Exposure/	61676	17	16 and 2010:2025.(sa_year).	12767
3	exp Occupational Diseases/	145391	18	"review"/ or "systematic review"/ or randomized controlled trial/ or clinical trial/ or cross-sectional studies/	4880867
4	exp Occupational Medicine/	23511	19	17 not 18	10027
5	exp Workplace/	31156	20	Epidemiologic studies/	9557
6	(working or worker* or employe* or personnel or staff or workplace or occupation* or nightwork or shiftwork).ti,ab,kf,bt.	1450205	21	exp case control studies/	1514938
7	((work* or job) adj3 (life or participat* or night or shift or health)).ti,ab,kf,bt.	129036	22	exp cohort studies/	2619827
8	(sick* adj3 (leave or day* or absence)).ti,ab,kf,bt.	10289	23	Case control.ti,ab,kf.	164396
9	(illness day* or disability or absenteeism*).ti,ab,kf,bt.	226842	24	(cohort adj (study or studies)).ti,ab,kf.	361191
10	((retir* adj2 early) or pension or retirement).ti,ab,kf,bt.	24475	25	Cohort analy\$.ti,ab,kf.	14071
11	or/1-10	1793368	26	(Follow* adj2 up).tw.	1360142
12	(female or woman or women).ti,ab,kf,bt. or female/	10208426	27	(observational adj (study or studies)).ti,ab,kf.	182093
13	(norway or norwegian or finland or finnish or sweden or swedish or denmark or danish or Iceland* or nordic countr* or scandinavi*).ti,ab,kf,bt.	247792	28	Longitudinal.ti,ab,kf.	354192
14	norway/ or finland/ or sweden/ or denmark/ or Iceland/	218027	29	Retrospective.ti,ab,kf.	821688
15	13 or 14	330676	30	(epidemiologic\$ adj (study or studies)).ti,ab,kf.	99579
			31	prospective.ti,ab,kf.	763748
			32	or/20-31	4318543
			33	19 and 32	4858

VEDLEGG 2 Flytskjema over inkluderte artikler

VEDLEGG 3

Informasjon fra inkluderte vitenskapelige artikler om arbeidsmiljø og kvinners arbeidshelse

Helseforhold som er spesielt relevante for kvinner i arbeid

Tabell 3.1 Vanlige psykiske plager

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
	Psykososiale arbeidsmiljøfaktorer	Vanlige psykiske plager						
Jensen 2010	Godt/støttende psykososialt klima	Angst/Depresjon	-	13423	79 %	Helsesektoren	Danmark	[23]
Fandino-Losada 2013	Godt/støttende psykososialt klima	Depresjon	-	2415	100 %	Generell	Sverige	[2]
Kouvonen 2017	Høy jobbkontroll	Bruk av psykotropiske medikamenter	-	3587	80 %	Offentlig sektor	Finland	[8]
Laaksonen 2012	Høy jobbkontroll	Bruk av psykotropiske medikamenter	-	4488	100 %	Offentlig sektor	Finland	[9]
Almroth 2022	Høy jobbkontroll	Depresjon	-	1527216	100 %	Generell	Sverige	[3]
Svane-Petersen 2020	Høy jobbkontroll	Depresjon	-	471151	100 %	Generell	Danmark	[10]
Theorell 2014	Høy jobbkontroll	Depresjon	0	3446	100 %	Generell	Sverige	[1]
Fandino-Losada 2013	Høy jobbkontroll	Depresjon	0	2415	100 %	Generell	Sverige	[2]
Mendez-Rivero 2024	Høy jobbkontroll	Vanlige psykiske plager	-	1273314	100 %	Generell	Sverige	[4]
Kouvonen 2016	Høy jobbkontroll	Vanlige psykiske plager	-	4946	82 %	Generell	Finland	[7]
Laaksonen 2012	Høy mental anstrengelse	Psykotropisk medikamentbruk	+	4488	100 %	Offentlig sektor	Finland	[9]
Frogeli 2019	Høy rolleklarhet	Stress	-	264	88 %	Sykepleiere	Sverige	[24]
Frogeli 2019	Høy sosial aksept og mestring	Stress	-	264	88 %	Sykepleiere	Sverige	[24]
Madsen 2022	Høye emosjonelle krav	Klinisk depresjon	+	1268736	100 %	Generell	Danmark	[5]
Kouvonen 2017	Høye jobbkrav	Bruk av psykotropiske medikamenter	+	3587	80 %	Offentlig sektor	Finland	[8]
Laaksonen 2012	Høye jobbkrav	Bruk av psykotropiske medikamenter	+	4488	100 %	Offentlig sektor	Finland	[9]
Almroth 2022	Høye jobbkrav	Diagnostisert depresjon	-	1527216	100 %	Generell	Sverige	[3]
Fandino-Losada 2013	Høye jobbkrav	Klinisk depresjon	0	2415	100 %	Generell	Sverige	[2]
Theorell 2014	Høye jobbkrav	Symptomer på depresjon	+	3446	100 %	Generell	Sverige	[1]
Kouvonen 2016	Høye jobbkrav	Vanlige psykiske plager	+	4946	82 %	Generell	Finland	[7]
Mendez-Rivero 2024	Høye jobbkrav	Vanlige psykiske plager	-	1273314	100 %	Generell	Sverige	[4]
Mensah 2022	Illegitime eller unødvendige oppgaver	Depresjon	+	4110	100 %	Generell	Sverige	[17]
Madsen 2014	Illegitime eller unødvendige oppgaver	Dårligere generell psykisk helse	+	987	83 %	Offentlig sektor	Danmark	[22]
Theorell 2014	Job strain (høye krav/lav kontroll)	Depresjon	+	3446	100 %	Generell	Sverige	[1]
Almroth 2022	Job strain (høye krav/lav kontroll)	Depresjon	+	1527216	100 %	Generell	Sverige	[3]
Yang 2012	Job strain (høye krav/lav kontroll)	Depresjon	+	480	100 %	Generell	Finland	[6]

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
Mendez-Rivero 2024	Job strain (høye krav/lav kontroll)	Vanlige psykiske plager	0	1273314	100 %	Generell	Sverige	[4]
Sirvio 2012	Jobbusikkerhet	Psykiske plager	+	1694	100 %	Generell	Finland	[20]
Laaksonen 2012	Lav jobbtilfredshet	Psykotropisk medikamentbruk	+	4488	100 %	Offentlig sektor	Finland	[9]
Rugulies 2018	Lav ledelseskvalitet	Depressive lidelser	+	5033	97 %	Eldreomsorg	Danmark	[25]
Grynderup 2013	Lav organisatorisk rettferdighet	Depresjon	+	3047	79 %	Sykepleiere, lærere, sosialarbeidere, ledere, leger	Danmark	[26]
Laaksonen 2012	Lav sosial støtte	Psykotropisk medikamentbruk	0	4488	100 %	Offentlig sektor	Finland	[9]
Holmgren 2023	Mobbing	Angst	+	6848	100 %	Generell	Sverige/ Danmark	[13]
Reknes 2016	Mobbing	Angst	+	2059	90 %	Sykepleiere	Norge	[11]
Reknes 2014	Mobbing	Angst	+	2059	100 %	Sykepleiere	Norge	[12]
Rugulies 2012	Mobbing	Depresjon	+	5701	100 %	Eldreomsorg	Danmark	[14]
Einarsen 2015	Mobbing	Depresjon/Psykiske plager	0	871	100 %	Generell	Norge	[15]
Reknes 2014	Mobbing	Depresjon/Psykiske plager	0	2059	100 %	Sykepleiere	Norge	[12]
Lallukka 2012	Mobbing	Psykotropiske medikamenter	+	4681	100 %	Offentlig sektor	Finland	[16]
Thern 2023	Prekært arbeid	Vanlige psykiske plager	+	159594	100 %	Generell	Sverige	[21]
Mendez-Rivero 2024	Prekært arbeid	Vanlige psykiske plager	+	1273314	100 %	Generell	Sverige	[4]
Sirvio 2012	Prekært arbeid	Vanlige psykiske plager	+	1694	100 %	Generell	Finland	[20]
Sirvio 2012	Prekært arbeid (justert for jobbusikkerhet)	Psykiske plager	0	1694	100 %	Generell	Finland	[20]
Nielsen 2012	Seksuell trakassering/kjønstrakassering	Angst/Depresjon	+	976	100 %	Generell	Norge	[18]
Mensah 2022	Seksuell trakassering/kjønstrakassering	Depresjon	+	4110	100 %	Generell	Sverige	[17]
Madsen 2021	Vold og trusler	Depresjon	+	471151	100 %	Generell	Danmark	[19]
	Organisatoriske arbeidsmiljøfaktorer	Vanlige psykiske plager						
Beltagy 2018	Nattarbeid	Mentale lidelser	+	Studie 1: 25814, Studie 2: 500; Studie 3: 5066	Studie 1: 91%, Studie 2: 92%; Studie 3: 92%	Helsesektoren og offentlig sektor	Finland	[27]
Jorgensen 2021	Nattarbeid	Psykiatriske lidelser	+	5102	100 %	Helsesektoren	Danmark	[28]
Laaksonen 2012	Skiftarbeid	Antidepressiva eller antipsykotika	0	4488	100 %	Offentlig sektor	Finland	[9]
Laaksonen 2012	Overtid	Antidepressiva eller antipsykotika	0	4488	100 %	Offentlig sektor	Finland	[9]
Flo 2014	Kort arbeidsfri	Angst eller depresjon	0	1224	90 %	Helsesektoren	Norge	[29]
Andreeva 2015	Nedbemanning	Depresjon	+	1879	100 %	Generell	Sverige	[30]
Netterstrom 2010	Reorganisering	Depresjon	0	502	100 %	Offentlig sektor	Danmark	[31]

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
	Mekaniske og ergonomiske arbeidsmiljøfaktorer	Vanlige psykiske plager						
Kouvonen 2016	Tungt fysisk arbeid	Lette psykiske lidelser	+	4946	82 %	Offentlig sektor	Finland	[7]
Kouvonen 2017	Tungt fysisk arbeid	Beroligende og hypnotisk medisiner	+	3587	80 %	Offentlig sektor	Finland	[8]
Laaksonen 2012	Tungt fysisk arbeid	Antidepressiva og andre psykofarma	0	4488	100 %	Offentlig sektor	Finland	[9]
	Kombinasjoner av eksponeringer	Vanlige psykiske plager						
Berthelsen 2015	Psykososiale og organisatoriske	Psykiske plager	0	1582	91 %	Helsesektoren	Norge	[32]

Tabell 3.2 Muskel- og skjeletthelse

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
	Psykososiale arbeidsmiljøfaktorer	Muskel- og skjeletthelse						
Andersen 2019	Anerkjennelse	Ryggsmerter	0	2080	87 %	Sykepleiere	Danmark	[35]
Bergamin-Januario 1989	God ledelseskvalitet	Ryggsmerter	-	530	90 %	Hjemmetjenesten	Danmark	[36]
Andersen 2019	Godt samarbeid	Ryggsmerter	-	2080	87 %	Sykepleiere	Danmark	[35]
Andersen 2019	Høy jobbkontroll	Ryggsmerter	0	2080	87 %	Sykepleiere	Danmark	[35]
Stevens 2022	Høye jobbkrav	Ryggsmerter	+	527	95 %	Hjemmetjenesten	Danmark	[34]
Prakash 2017	Høye jobbkrav med lav jobbkontroll	Ryggsmerter	+	3460	100 %	Generell	Finland	[33]
Sundberg 2024	Krevende psykososialt arbeidsmiljø (indeks)	Ryggsmerter	+	2616	88 %	Sykepleiere	Sverige	[38]
Nordin 2014	Rollekonflikt	Ryggsmerter	0	286	100 %	Produksjonsindustri	Sverige	[37]
Andersen 2019	Sosial støtte	Ryggsmerter	-	2080	87 %	Sykepleiere	Danmark	[35]
Fanavoll 2016	Høy jobbkontroll	Nakke-skulder-smerter	0	10750	100 %	Generell	Norge	[56]
GremarkSimonsen 2020	Høy jobbkontroll	Nakke-skulder-smerter	0	208	100 %	Kvinnelige sonografer	Sverige	[54]
GremarkSimonsen 2020	Høye jobbkrav	Nakke-skulder-smerter	+	208	100 %	Kvinnelige sonografer	Sverige	[54]
Sundberg 2024	Krevende psykososialt arbeidsmiljø (indeks)	Nakke-skulder-smerter	0	2616	88 %	Sykepleiere	Sverige	[38]
GremarkSimonsen 2020	Sensoriske jobbkrav	Nakke-skulder-smerter	0	208	100 %	Kvinnelige sonografer	Sverige	[54]
GremarkSimonsen 2020	Sosial støtte	Nakke-skulder-smerter	0	208	100 %	Kvinnelige sonografer	Sverige	[54]
Fanavoll 2016	Stressende jobb	Nakke-skulder-smerter	+	10750	100 %	Generell	Norge	[56]

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
Christensen 2024	Dårlig opplæring ny teknologi	Nakkesmerter	+	974	96 %	Hjemmetjenesten	Norge	[57]
Christensen 2024	Innføring av ny teknologi	Nakkesmerter	0	974	96 %	Hjemmetjenesten	Norge	[57]
GremarkSimonsen 2020	Høy jobbkontroll	Smerter i albuer/armer	0	208	100 %	Kvinnelige sonografer	Sverige	[54]
GremarkSimonsen 2020	Høye jobbkrav	Smerter i albuer/armer	0	208	100 %	Kvinnelige sonografer	Sverige	[54]
GremarkSimonsen 2020	Sensoriske jobbkrav	Smerter i albuer/armer	+	208	100 %	Kvinnelige sonografer	Sverige	[54]
GremarkSimonsen 2020	Sosial støtte	Smerter i albuer/armer	0	208	100 %	Kvinnelige sonografer	Sverige	[54]
Dalbøge 2017	Høy jobbkontroll	Operasjon subakromial	0	1726	100 %	Generell	Danmark	[55]
Dalbøge 2017	Høye jobbkrav	Operasjon subakromial	0	1726	100 %	Generell	Danmark	[55]
Dalbøge 2017	Sosial støtte	Operasjon subakromial	0	1726	100 %	Generell	Danmark	[55]
Haukka 2011	Høy jobbkontroll	Multi-site smerte	-	487	100 %	Kjøkkenarbeidere	Finland	[67]
Madsen 2018	Høy jobbkontroll	Multi-site smerte	-	4327	100 %	Generell	Danmark	[66]
Madsen 2018	Høy jobbusikkerhet	Multi-site smerte	+	4327	100 %	Generell	Danmark	[66]
Madsen 2018	Høye emosjonelle krav	Multi-site smerte	+	4327	100 %	Generell	Danmark	[66]
Madsen 2018	Høye jobbkrav	Multi-site smerte	-	4327	100 %	Generell	Danmark	[66]
Haukka 2011	Høye jobbkrav	Multi-site smerte	+	487	100 %	Kjøkkenarbeidere	Finland	[67]
Haukka 2011	Lav lederstøtte	Multi-site smerte	+	487	100 %	Kjøkkenarbeidere	Finland	[67]
Nilsson 2010	Tilfredshet med jobben, kolleger, ledere, arbeidsbelastning, tungt/stressende arbeid	Multi-site smerte	0	278	98 %	Sykepleiere	Sverige	[68]
Madsen 2018	Vold	Multi-site smerte	+	4327	100 %	Generell	Danmark	[66]
Madsen 2018	Vold	Multi-site smerte	+	4327	100 %	Generell	Danmark	[66]
Organisatoriske arbeidsmiljøfaktorer		Muskel- og skjeletthelse						
Matre 2022	Lang arbeidsdag, flere påfølgende	Smerter i arm, håndledd, hånd	+	81	87 %	Kabinpersonale	Norge	[58]
Puttonen 2010	Skiftarbeid	Leddgikt	+	50970	100 %	Offentlig sektor	Finland	[59]
Fysiske arbeidsmiljøfaktorer		Muskel- og skjeletthelse						
Lewis 2023	Kulde	Ryggsmerter	+	2089	100 %	Generell	Sverige	[39]
Lewis 2023	Kulde	Nakke/skuldersmerter	+	2089	100 %	Generell	Sverige	[39]
Dalbøge 2017	Vibrasjon, hånd/arm	Subakromialt impingement-syndrom	+	1726	100 %	Generell	Danmark	[55]
Rubak 2014	Vibrasjon, hel kropp	Bytte av hofter	0	2660	100 %	Generell	Danmark	[63]
Mekaniske og ergonomiske arbeidsmiljøfaktorer		Muskel- og skjeletthelse						
Andersen 2014	Antall pasientforflytninger i løpet av dagen uten hjelpemidler	Akute skader i ryggen	+	5017	100 %	Sykehusmedarbeidere	Danmark	[49]

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
Andersen 2014	Antall pasientforflytninger i løpet av dagen, med hjelpemidler	Akutte skader i ryggen	-	5017	100 %	Sykehus- medarbeidere	Danmark	[49]
Prakash 2017	Biomekanisk totalbelastning (indeks)	MSP i ryggen	+	3460	100 %	Generell	Finland	[33]
Prakash 2017	Biomekanisk totalbelastning (indeks)	Degenerative MSP i ryggen	+	3460	100 %	Generell	Finland	[33]
Andersen 2019	Pasientforflytning uten hjelpemidler, hjelp av kollegaer, med dårlig samarbeid	Akutte skader i ryggen	+	2080	87 %	Helseomsorgs- arbeidere	Danmark	[35]
Lunde 2017	Andel sittende arbeid	Smerteintensitet i nedre delen av ryggen	-	63	78 %	Helsesektoren	Norge	[46]
Lunde 2021	Andel stående arbeid	Smerteintensitet i nedre delen av ryggen	0	72	77 %	Helsesektoren	Norge	[47]
Januario 2021	Antall pasientforflytninger, assistansekrav og hindringer	Antall dager med smerter i nedre delen av ryggen	+	467	95 %	Eldreomsorgs- arbeidere	Danmark	[50]
Holtermann 2015	Pasientforflytning uten hjelpemidler eller hjelp av kollegaer	Kroniske smerter i nedre delen av ryggen	+	1478	100 %	Eldreomsorgs- arbeidere	Danmark	[48]
Lunde 2019	Framoverbøyd rygg >60°	Smerteintensitet i nedre delen av ryggen	0	72	78 %	Helsesektoren	Norge	[51]
Lunde 2019	Framoverbøyd rygg >30°	Smerteintensitet i nedre delen av ryggen	+	72	78 %	Helsesektoren	Norge	[51]
Andersen 2013	Fysisk anstrengelse	Kroniske smerter (>30 dager) i nedre delen av ryggen	+	4977	100 %	Helsesektoren	Danmark	[42]
Andersen 2012	Fysisk anstrengelse	Rehabilitering av kroniske smerter (>30 dager) i nedre delen av ryggen	-	4977	100 %	Helsesektoren	Danmark	[43]
Heuch 2017	Fysisk arbeid (gåing, tunge løft, anstrengede arbeid) vs. sittende arbeid	Kroniske smerter i nedre delen av ryggen	+	7580	100 %	Generell	Norge	[41]
Lallukka 2017	Fysisk arbeid (Lett)	Utstrålende smerter i nedre delen av ryggen	0	414	100 %	Generell	Finland	[40]
Lallukka 2017	Fysisk arbeid (mellomtungt)	Utstrålende smerter i nedre delen av ryggen	+	414	100 %	Generell	Finland	[40]
Lallukka 2017	Fysisk arbeid (tungt)	Utstrålende smerter i nedre delen av ryggen	+	414	100 %	Generell	Finland	[40]
Lallukka 2017	Fysisk arbeid (Lett)	Lokale smerter i nedre delen av ryggen	0	414	100 %	Generell	Finland	[40]
Lallukka 2017	Fysisk arbeid (mellomtungt)	Lokale smerter i nedre delen av ryggen	0	414	100 %	Generell	Finland	[40]
Lallukka 2017	Fysisk arbeid (tungt)	Lokale smerter i nedre delen av ryggen	0	414	100 %	Generell	Finland	[40]
Jensen 2012	Fysisk tungt arbeid	Kortvarige (<7dager) smerter i nedre delen av ryggen	+	2235	100 %	Helsesektoren (nyutdannet)	Danmark	[44]
Jensen 2012	Fysisk tungt arbeid	Langvarige (>7 dager) smerter i nedre delen av ryggen	+	2235	100 %	Helsesektoren (nyutdannet)	Danmark	[44]
Jorgensen 2013	Fysisk tungt arbeid	Kortvarige (<7dager)smerter i nedre delen av ryggen	+	1661	100 %	Helsesektoren	Danmark	[45]
Jorgensen 2013	Fysisk tungt arbeid	Langvarige (>7 dager) smerter i nedre delen av ryggen	+	1661	100 %	Helsesektoren	Danmark	[45]

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
Holtermann 2013	Løfting og bæring uten framoverbøyd rygg	Kroniske smerter i nedre delen av ryggen	0	1612	100 %	Helsesektoren	Danmark	[52]
Holtermann 2013	Løfting og bæring med framoverbøyd rygg	Kroniske smerter i nedre delen av ryggen	+	1612	100 %	Helsesektoren	Danmark	[52]
Holtermann 2013	Løfting og bæring uten framoverbøyd rygg	Kroniske smerter i nedre delen av ryggen	0	2381	100 %	Helsesektoren med ryggsmarter	Danmark	[53]
Holtermann 2013	Løfting og bæring med framoverbøyd rygg	Kroniske smerter i nedre delen av ryggen	+	2381	100 %	Helsesektoren med ryggsmarter	Danmark	[53]
Andersen 2013	Fysisk anstrengende arbeid	Kroniske kne smerter	0	4977	100 %	Helsesektoren	Danmark	[42]
GremarkSimonsen 2020	Ubekvemme arbeidsposisjoner	Nakke-/skulderplager	+	208	100 %	Sonografer	Sverige	[54]
Dalboge 2017	Kraftbruk i armene (År)	Subakromikalt impingenment-syndrom (operasjon)	+	1726	100 %	Generell	Danmark	[55]
Dalboge 2017	Arbeid med armene løftet (År)	Subakromikalt impingenment-syndrom (operasjon)	+	1726	100 %	Generell	Danmark	[55]
Dalboge 2017	Repeterte armbevegelser (År)	Subakromikalt impingenment-syndrom (operasjon)	+	1726	100 %	Generell	Danmark	[55]
Januario 2021	Pasientforflytning	Intensitet av nakke-/skuldersmerter	+	467	95 %	Eldreomsorgs- arbeidere	Danmark	[50]
Hallman 2017	Fysisk aktivitet (Andel gåing, sykling, løping)	Intensitet av nakke-/skuldersmerter	0	281	100 %	Rengjøring, transport, produksjon	Danmark	[60]
Andersen 2013	Fysisk anstrengelse	Kroniske nakke-/skuldersmerter	0	4977	100 %	Helsesektoren	Danmark	[42]
Andersen 2012	Fysisk anstrengelse	Rehabilitering av kroniske nakke-/skuldersmerter	-	4977	100 %	Helsesektoren	Danmark	[43]
GremarkSimonsen 2020	Arbeid i ubekvemme posisjoner	Smerter i albue eller hendene	0	208	100 %	Sonografer	Sverige	[54]
AavangPetersen 2022	Kraftbruk i håndledd	Behov for behandling av smerter i hånd og håndledd	0	60824	100 %	Generell	Danmark	[61]
AavangPetersen 2022	Hastighet av bevegelser i håndledd	Behov for behandling av smerter i hånd og håndledd	0	60824	100 %	Generell	Danmark	[61]
Kirkeby 2021	Kraftbruk i hendene	Operasjon pga traumiometacarpal osteoatritt	+	1474352	100 %	Generell	Danmark	[62]
Andersen 2012	Fysisk anstrengende arbeid	Rehabilitering av knesmerter	0	4977	100 %	Helsesektoren	Danmark	[43]
Rubak 2013	Fysisk tungt belastning og tunge løft	Erstatning av hofteladdet	0	899549	100 %	Generell	Danmark	[64]
Rubak 2014	Tunge løft i forbindelse med stående eller sittende arbeid	Erstatning av hofteladdet	0	2660	100 %	Generell	Danmark	[63]
Apold 2014	Fysisk aktivitet	Artrose i kneet	0	161700	100 %	Generell	Danmark	[65]
Ahlholm 2021	Framoverbøying eller vridning av overkropp	Antall rapporterte smertepunkter	+	3842	100 %	Generell	Finland	[69]

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
Hauka 2012	Fysisk anstrengelse	Antall rapporterte smertepunkter (vedvarende)	+	385	100 %	Kjøkkenpersonale	Finland	[70]
Neupane 2020	Fysisk aktivitet (selvrapportert)	Antall rapporterte smertepunkter	+	553	100 %	Eldreomsorgs- arbeidere	Danmark	[71]
Neupane 2020	Fysisk aktivitet (teknisk målet)	Antall rapporterte smertepunkter	0	553	100 %	Eldreomsorgs- arbeidere	Danmark	[71]
Nilsson 2010	Fysisk tungt arbeid	Antall rapporterte smertepunkter	0	278	98 %	Sykepleiere	Sverige	[68]
Ahlholm 2021	Fysisk tungt arbeid (anstrengende)	Antall rapporterte smertepunkter	+	3842	100 %	Generell	Finland	[69]
Madsen 2018	Fysiske arbeidskrav (JEM)	Antall rapporterte smertepunkter	+	4327	100 %	Generell	Danmark	[66]
Madsen 2018	Fysiske arbeidskrav (selvrapportert)	Antall rapporterte smertepunkter	+	4327	100 %	Generell	Danmark	[66]
Ahlholm 2021	Tunge løft	Antall rapporterte smertepunkter	+	3842	100 %	Generell	Finland	[69]

Tabell 3.3 Brystkreft

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
	Psykososiale arbeidsmiljøfaktorer	Brystkreft						
Hadrevi 2022	Høye jobbkrav med lav jobbkontroll	Brystkreft	0	56911	100 %	Generell	Sverige	[72]
	Organisatoriske arbeidsmiljøfaktorer	Brystkreft						
Knutsson 2013	Skiftarbeid inkl nattarbeid	Brystkreft	+	4036	100 %	Privat og offentlig sektor	Sverige	[73]
Akerstedt 2015	Nattarbeid	Brystkreft	+	13656	100 %	Tvillinger, generell	Sverige	[74]
Harma 2022	Skiftarbeid i over 10 år, med og uten nattskift	Brystkreft	+	33359	100 %	Offentlig sektor	Finland	[75]
Hansen 2012	Skiftarbeid, særlig med døgnrytmeforstyrrelse	Brystkreft	+	58091	100 %	Helsesektoren	Danmark	[76]
Gustavsson 2023	Nattarbeid	Brystkreft	0	25585	100 %	Helsesektoren	Sverige	[77]
Vistisen 2017	Nattarbeid	Brystkreft	0	155540	100 %	Offentlig sektor	Danmark	[78]
Vistisen 2017	Nattarbeid	Brystkreft av typen HER2+	+	155540	100 %	Offentlig sektor	Danmark	[78]
Schernhammer 2023	Nattarbeid	Brystkreft	+	5781	100 %	Generell	Finland	[79]
Liu 2022	Nattarbeid	Brystkreft	0	2570	100 %	Offshore	Norge	[87]
Lie 2011	Nattarbeid	Brystkreft	+	1594	100 %	Helsesektoren	Norge	[80]
Hansen 2012	Nattarbeid	Brystkreft	+	1117	100 %	Helsesektoren	Danmark	[81]
	Fysiske arbeidsmiljøfaktorer	Brystkreft						
Pedersen 2021	Stråling, ultraviolet	Brystkreft	0	230250	100 %	Generell	Danmark	[82]
Pukkala 2012	Stråling, kosmisk	Brystkreft	+	8507	100 %	Kabinpersonale	Nordisk	[83]

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
Pukkala 2012	Strålingsdose, kosmisk	Brystkreft	0	8507	100 %	Kabinpersonale	Nordisk	[83]
	Mekaniske og ergonomiske arbeidsmiljøfaktorer	Brystkreft						
Katuwal 2022	Fysisk aktivitet på jobb (moderat)	Brystkreft totalt	-	115518	100 %	Generell	Finland	[84]
Katuwal 2022	Fysisk aktivitet på jobb (moderat)	Brystkreft lobulær	-	115518	100 %	Generell	Finland	[84]
Katuwal 2022	Fysisk aktivitet på jobb	Brystkreft ductalt	0	115518	100 %	Generell	Finland	[84]
	Kjemiske og biologiske arbeidsmiljøfaktorer	Brystkreft						
Videnros 2019	Dieseleksoseksponering	Brystkreft	+	16084	100 %	Generell	Sverige	[86]
Videnros 2019	Kjemikalier inkl løsemidler	Brystkreft	+	16084	100 %	Generell	Sverige	[86]
Pedersen 2022	Løsemiddeleksponering	Brystkreft	+	2345	100 %	Kasus-kontrollstudie med befolkningskontroller	Danmark	[85]
Liu 2022	Løsemiddeleksponering	Brystkreft	0	2570	100 %	Petroleumsarbeidere	Norge	[87]
Videnros 2020	Løsemiddeleksponering	Brystkreft	+	2400	100 %	Kasus-kontrollstudie m befolkningskontroller	Sverige	[88]
Pedersen 2021	Løsemiddeleksponering	Brystkreft	0	230250	100 %	Kasus-kontrollstudie m befolkningskontroller	Danmark	[90]
Gustavsson 2017	Løsemidler og labkjemikalier	Brystkreft	+	2245	100 %	Laboratoriarbeidere	Sverige	[89]
Videnros 2020	Oljetåkeeksponering	Brystkreft	+	2400	100 %	Kasus-kontrollstudie m befolkningskontroller	Sverige	[88]
Mikoczy 2011	Etylenoksid	Brystkreft	+	1309	100 %	Industri arbeidere	Sverige	[92]

Tabell 3.4 Hjertekarsykdom og høyt blodtrykk

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
	Psykososiale arbeidsmiljøfaktorer	Hjertekarsykdom og høyt blodtrykk						
Allesoe 2010	Høy jobbkontroll	Hjertekarsykdom	0	12116	100 %	Sykepleiere	Danmark	[93]
Daugaard 2015	Høy jobbkontroll	Høyt blodtrykk	0	3421	100 %	Offentlig sektor	Danmark	[96]
Netterstrom 2010	Høy jobbkontroll	Iskemisk hjertesykdom	0	595	100 %	Generell	Danmark	[95]
Allesoe 2017	Høy jobbkontroll	Iskemisk hjertesykdom	-	12093	100 %	Sykepleiere	Danmark	[94]
Allesoe 2010	Høye jobbkrav	Hjertekarsykdom	+	12116	100 %	Sykepleiere	Danmark	[93]
Daugaard 2015	Høye jobbkrav	Høyt blodtrykk	+	3421	100 %	Offentlig sektor	Danmark	[96]
Netterstrom 2010	Høye jobbkrav	Iskemisk hjertesykdom	0	595	100 %	Generell	Danmark	[95]
Oksanen 2012	Høye jobbkrav med lav jobbkontroll	Høyt blodtrykk	0	49145	100 %	Offentlig sektor	Finland	[97]
Netterstrom 2010	Høye jobbkrav med lav jobbkontroll	Iskemisk hjertesykdom	0	595	100 %	Generell	Danmark	[95]
Rugulies 2020	Høye jobbkrav med lav jobbkontroll	Iskemisk hjertesykdom	+	809151	100 %	Generell	Danmark	[99]
Heikkila 2020	Høye jobbkrav med lav jobbkontroll	Perifer arteriell sykdom	0	83928	100 %	Generell	Finland, Sverige, Danmark, Engelsk	[98]
Latza 2015	Jobbusikkerhet	Blodtrykksdempende medikamenter	+	6498	100 %	Generell	Danmark	[101]
Netterstrom 2010	Jobbusikkerhet	Iskemisk hjertesykdom	0	595	100 %	Generell	Danmark	[95]
Netterstrom 2010	Konflikter	Iskemisk hjertesykdom	0	595	100 %	Generell	Danmark	[95]
Rod 2011	Krevende jobbhendelser	Hjertestans	0	4970	100 %	Generell	Danmark	[103]
Netterstrom 2010	Lav jobbtilfredshet	Iskemisk hjertesykdom	+	595	100 %	Generell	Danmark	[95]
Matilla-Santander 2022	Prekære arbeidssituasjoner	Hjerteinfarkt	+	805442	100 %	Generell	Sverige	[102]
Matilla-Santander 2022	Prekære arbeidssituasjoner	Slag	+	805442	100 %	Generell	Sverige	[102]
Kc 2024	Seksuell trakassering	Hjertekarsykdom	0	46353	100 %	Generell	Sverige	[100]
Oksanen 2012	Sosial kapital	Høyt blodtrykk	0	49145	100 %	Offentlig sektor	Finland	[97]
Netterstrom 2010	Sosial støtte	Iskemisk hjertesykdom	0	595	100 %	Generell	Danmark	[95]
	Organisatoriske arbeidsmiljøfaktorer	Hjertekarsykdom og høyt blodtrykk						
Kader 2022	Kort arbeidsfri etter kveldsskift	Atrieflimmer	0	30398	88 %	Helsesektoren	Sverige	[104]
Kader 2022	Kort arbeidsfri etter kveldsskift	Iskemisk hjertesykdom (hjerteinfarkt)	+	30398	88 %	Helsesektoren	Sverige	[104]
Bigert 2022	Kort arbeidsfri, mer enn 30 per år	Cerebrovaskulær sykdom (hjerneslag)	+	30460	94 %	Helsesektoren	Sverige	[112]
Jorgensen 2017	Kvelds- og nattarbeid	Død pga hjertekarsykdom	+	18015	100 %	Helsesektoren	Danmark	[110]
Hannerz 2018	Lang ukentlig arbeidstid, over 40 t	Blodtrykksenkende medisin	0	534384	100 %	Generell	Danmark	[106]
Hannerz 2018	Lang ukentlig arbeidstid, over 40 t	Iskemisk hjertesykdom (hjerteinfarkt)	0	534384	100 %	Generell	Danmark	[106]
Kader 2022	Lang ukentlig arbeidstid, over 45 t	Atrieflimmer	0	30398	88 %	Helsesektoren	Sverige	[104]
Kader 2022	Lang ukentlig arbeidstid, over 45 t	Iskemisk hjertesykdom (hjerteinfarkt)	0	30398	88 %	Helsesektoren	Sverige	[104]

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
Larsen 2020	Nattarbeid	Blodtrykksenkende medisin	0	68583	100 %	Generell	Danmark	[105]
Eriksson 2021	Nattarbeid	Iskemisk hjertesykdom (hjerterinfarkt)	0	4496	100 %	Generell	Sverige	[109]
Larsen 2020	Nattarbeid	Iskemisk hjertesykdom (hjerterinfarkt)	0	68583	100 %	Generell	Danmark	[105]
Vestergaard 2023	Nattarbeid, antall per måned	Iskemisk hjertesykdom (hjerterinfarkt)	0	200292	100 %	Helsesektoren	Danmark	[111]
Vestergaard 2023	Nattarbeid, antall påfølgende	Iskemisk hjertesykdom (hjerterinfarkt)	0	200292	100 %	Helsesektoren	Danmark	[111]
Kader 2022	Nattarbeid, antall tre påfølgende	Atrieflimmer	0	30398	88 %	Helsesektoren	Sverige	[104]
Kader 2022	Nattarbeid, antall tre påfølgende	Iskemisk hjertesykdom (hjerterinfarkt)	0	30398	88 %	Helsesektoren	Sverige	[104]
Vestergaard 2023	Nattarbeid, antall år	Iskemisk hjertesykdom (hjerterinfarkt)	0	200292	100 %	Helsesektoren	Danmark	[111]
Kader 2022	Nattarbeid, fast eller mer enn 120 per år	Atrieflimmer	0	30398	88 %	Helsesektoren	Sverige	[104]
Kader 2022	Nattarbeid, fast eller mer enn 120 per år	Iskemisk hjertesykdom (hjerterinfarkt)	+	30398	88 %	Helsesektoren	Sverige	[104]
Vestergaard 2023	Nattarbeid, færre enn 2 per måned	Iskemisk hjertesykdom (hjerterinfarkt)	0	200292	100 %	Helsesektoren	Danmark	[111]
Bigert 2022	Nattarbeid, mer enn 30 per år	Cerebrovaskulær sykdom (hjerneslag)	+	30460	94 %	Helsesektoren	Sverige	[112]
Bigert 2022	Nattarbeid, mer enn 5 år	Cerebrovaskulær sykdom (hjerneslag)	+	30460	94 %	Helsesektoren	Sverige	[112]
Bigert 2022	Nattarbeid, tre påfølgende mer enn 15 per år	Cerebrovaskulær sykdom (hjerneslag)	+	30460	94 %	Helsesektoren	Sverige	[112]
Vestergaard 2023	Nattarbeid, økende antall per år	Iskemisk hjertesykdom (hjerterinfarkt)	0	200292	100 %	Helsesektoren	Danmark	[111]
Tucker 2019	Skiftarbeid	Blodtrykksenkende medisin	+/-	24046	88 %	Offentlig sektor og helsesektorem	Finland	[114]
Hublin 2010	Skiftarbeid	Død pga hjertekarsykdom	0	10303	100 %	Generell	Finland	[107]
Hublin 2010	Skiftarbeid	Hypertensjon	0	10303	100 %	Generell	Finland	[107]
Hermansson 2019	Skiftarbeid	Iskemisk hjertesykdom (hjerterinfarkt)	+	589	100 %	Generell	Sverige	[108]
Fysiske arbeidsmiljøfaktorer		Hjertekarsykdom og høyt blodtrykk						
Eriksson 2021	Støyeksponering over 90 dB i mer enn 10 år	Død pga hjertekarsykdom	+	4496	100 %	Industri	Sverige	[109]
Stokholm 2013	Støyeksponering over 90 dB	Hypertensjon	+	36788	100 %	Industri	Danmark	[115]
Stokholm 2013	Støyeksponering over 80-90 dB	Hypertensjon	0	36788	100 %	Industri	Danmark	[115]
Thacher 2022	Støyeksponering	Hjerneslag	0	40194	100 %	Generell over 50 år	Sverige, Danmark	[116]
Thacher 2022	Støyeksponering	Transitorisk iskemisk atakk	0	40194	100 %	Generell over 50 år	Sverige, Danmark	[116]
Mekaniske og ergonomiske arbeidsmiljøfaktorer		Hjertekarsykdom og høyt blodtrykk						
Johnsen 2016	Andel sittende arbeid	Iskemisk hjertesykdom	0	3112	100 %	Generell	Sverige	[122]
Allesoe 2016	Andel sittende arbeid	Iskemisk hjertesykdom	+	12093	100 %	Sykepleiere med høy blodtrykk	Danmark	[121]
Allesoe 2016	Andel sittende arbeid	Iskemisk hjertesykdom	0	12093	100 %	Sykepleiere uten høy blodtrykk	Danmark	[121]

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
Allesoe 2017	Andel sittende arbeid	Iskemisk hjertesykdom	0	12093	100 %	Sykepleiere	Danmark	[94]
Allesoe 2023	Andel stående/gående (År)	Myokardittinfarkt	0	1399	100 %	Generell	Danmark	[119]
Tabatabaeifar 2015	Andel stående/gående arbeid	Åreknuteroperasjon	+	21777	100 %	Generell	Danmark	[124]
Petersen 2012	Fysisk aktivitet	Iskemisk hjertesykdom	0	5839	100 %	Generell	Danmark	[117]
Bonde 2020	Fysisk aktivitet	Myokardittinfarkt	0	569328	100 %	Generell	Danmark	[118]
Allesoe 2015	Fysisk aktivitet	Iskemisk hjertesykdom	+	12093	100 %	Sykepleiere	Danmark	[120]
Allesoe 2016	Fysisk aktivitet	Iskemisk hjertesykdom	+	12093	100 %	Sykepleiere med høy blodtrykk	Danmark	[121]
Wang 2010	Fysisk aktivitet	Hjertefeil	-	1640	100 %	Generell	Finland	[126]
Johansson 2019	Fysisk aktivitet	Venøs tromboembolisme	-	54632	100 %	Generell	Sverige	[127]
Allesoe 2016	Fysisk aktivitet	Iskemisk hjertesykdom	0	12093	100 %	Sykepleiere uten høy blodtrykk ved opptak	Danmark	[121]
Drca 2021	Fysisk aktivitet	Arteriell fibrillasjon	+	36512	100 %	Generell	Sverige	[125]
Moller 2016	Fysisk aktivitet (vs. sittende arbeid)	Iskemisk hjertesykdom	-	14989	100 %	Generell	Danmark	[123]
Allesoe 2017	Fysisk tungt arbeid	Iskemisk hjertesykdom	+	12093	100 %	Sykepleiere	Danmark	[94]
Petersen 2012	Tunge løft	Iskemisk hjertesykdom	0	5839	100 %	Generell	Danmark	[117]
Bonde 2020	Tunge løft	Myokardittinfarkt	0	569328	100 %	Generell	Danmark	[118]
Tabatabaeifar 2015	Tunge løft	Åreknuteroperasjon	+	21777	100 %	Generell	Danmark	[124]
Korshoj 2024	Tunge løft	Iskemisk hjertesykdom (hospitalisasjon)	0	2096	100 %	Generell	Danmark	[128]
Allesoe 2023	Tunge løft (år)	Myokardittinfarkt	0	1399	100 %	Generell	Danmark	[119]
Kjemiske og biologiske arbeidsmiljøfaktorer		Hjertekarsykdom og høyt blodtrykk						
Wiebert 2022	Respirabel kvartsekspansjon	Hjerteinfarkt	0	480607	100 %	Generell	Sverige	[129]
Kombinerte eksponeringer		Hjertekarsykdom og høyt blodtrykk						
Eriksson 2021	Skiftarbeid uten natt og støy >90dB	Død pga hjerteinfarkt	+	4496	100 %	Industri	Sverige	[109]

3.5 Hodepine

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
	Organisatoriske arbeidsmiljøfaktorer	Hodepine						
Kristoffersen 2024	Nattarbeid, antall	Hodepine	+	1104	91 %	Helsesektoren	Norge	[130]
Kristoffersen 2024	Kort arbeidsfri, antall	Hodepine	+	1104	91 %	Helsesektoren	Norge	[130]
Matre 2022	Lang arbeidsdag	Hodepine	+	81	87 %	Kabinpersonale	Norge	[58]
Kc 2024	Lang arbeidsdag	Hodepine	0	46353	100 %	Helsesektoren	Norge	[100]

3.6 Utbrenthet

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
	Psykososiale arbeidsmiljøfaktorer	Utbrenthet						
Sundin 2011	Bekymringer angående arbeidet	Utbrenthet	+	775	94 %	Sykepleiere	Sverige	[133]
Hadzibajramovic 2019	Belønning og anerkjennelse	Utbrenthet	-	1422	86 %	Sykepleiere	Sverige	[134]
Hadzibajramovic 2019	Høy innsats	Utbrenthet	0	1422	86 %	Sykepleiere	Sverige	[134]
Hadzibajramovic 2019	Høy jobbkontroll	Utbrenthet	0	1422	86 %	Helsepersonell	Sverige	[134]
Sundin 2011	Høy jobbkontroll	Utbrenthet	-	2300	100 %	Generell	Sverige	[132]
Blom 2012	Høy jobbkontroll	Utbrenthet	-	1130	100 %	Generell	Sverige	[131]
Hadzibajramovic 2019	Høye jobbkrav	Utbrenthet	0	1422	86 %	Sykepleiere	Sverige	[134]
Sundin 2011	Høye jobbkrav	Utbrenthet	+	2300	100 %	Generell	Sverige	[132]
Blom 2012	Høye jobbkrav	Utbrenthet	+	1130	100 %	Generell	Sverige	[131]
Sundin 2011	Høye jobbkrav	Utbrenthet	+	775	94 %	Sykepleiere	Sverige	[133]
Blom 2012	Lav jobbtilfredshet	Utbrenthet	+	1130	100 %	Generell	Sverige	[131]
Blom 2012	Manglende ressurser i arbeidet	Utbrenthet	+	1130	100 %	Generell	Sverige	[131]
Blom 2012	Rollekonflikt	Utbrenthet	+	1130	100 %	Generell	Sverige	[131]
Blom 2012	Sosial støtte	Utbrenthet	-	1130	100 %	Generell	Sverige	[131]
Sundin 2011	Sosial støtte	Utbrenthet	-	2300	100 %	Generell	Sverige	[132]
Sundin 2011	Sosial støtte	Utbrenthet	-	775	94 %	Sykepleiere	Sverige	[133]
Mensah 2022	Trakassering	Utbrenthet	+	4110	100 %	Generell	Sverige	[17]
Mensah 2022	Trakassering	Utbrenthet	+	4110	100 %	Generell	Sverige	[17]
Sundin 2011	Vold og trusler	Utbrenthet	0	775	94 %	Sykepleiere	Sverige	[133]
Pihl-Thingvad 2019	Vold og trusler	Utbrenthet	+	1823	79 %	Vernepleiere	Danmark	[135]
	Organisatoriske arbeidsmiljøfaktorer	Utbrenthet						
Sundin 2011	Ukentlig arbeidstid	Utbrenthet	+	2300	100 %	Generell	Sverige	[132]
Blom 2012	Overtid	Utbrenthet	+	1130	100 %	Generell	Sverige	[131]

3.7 Søvn og søvnforstyrrelser

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
	Psykososiale arbeidsmiljøfaktorer	Søvnrelaterte utfallsmål						
Laaksonen 2012	Dårlig sosialt klima	Bruk av sovemedisin	0	4488	100 %	Offentlig sektor	Finland	[9]
Nordentoft 2020	Høy innsats	Søvnproblemer	+	4535	100 %	Generell	Danmark	[140]
Johannessen 2017	Høye emosjonelle krav	Søvnproblemer	0	2751	100 %	Generell	Norge	[136]
Johannessen 2017	Høye jobbkra	Søvnproblemer	0	2751	100 %	Generell	Norge	[136]
Laaksonen 2012	Høye jobbkra	Bruk av sovemedisin	+	4488	100 %	Offentlig sektor	Finland	[9]
Johannessen 2017	Høye jobbkra med lav jobbkontroll	Søvnproblemer	0	2751	100 %	Generell	Norge	[136]
Myllyntausta 2022	Høye jobbkra med lav jobbkontroll	Søvnvarighet	+	403	100 %	Offentlig sektor	Finland	[137]
Nordentoft 2020	Innsats-belønningsubalanse	Søvnproblemer	+	4535	100 %	Generell	Danmark	[140]
Nordentoft 2020	Lav belønning	Søvnproblemer	+	4535	100 %	Generell	Danmark	[140]
Johannessen 2017	Høy jobbkontroll	Søvnproblemer	0	2751	100 %	Generell	Norge	[136]
Laaksonen 2012	Høy jobbkontroll	Bruk av sovemedisin	0	4488	100 %	Offentlig sektor	Finland	[9]
Laaksonen 2012	Lav jobbtillfredshet	Bruk av sovemedisin	+	4488	100 %	Offentlig sektor	Finland	[9]
Johannessen 2017	Lav sosial støtte	Søvnproblemer	0	2751	100 %	Generell	Norge	[136]
Laaksonen 2012	Lav sosial støtte	Bruk av sovemedisin	0	4488	100 %	Offentlig sektor	Finland	[9]
Laaksonen 2012	Mentalt anstrengende arbeid	Bruk av sovemedisin	+	4488	100 %	Offentlig sektor	Finland	[9]
Johannessen 2017	Mobbing	Søvnproblemer	0	2751	100 %	Generell	Norge	[136]
Lallukka 2011	Mobbing	Søvnproblemer	+	5399	100 %	Offentlig sektor	Finland	[138]
Reknes 2014	Mobbing	Utmatte/fatigue	+	2059	100 %	Helsesektoren	Norge	[12]
Lallukka 2011	Observasjon av mobbing	Søvnproblemer	+	5399	100 %	Offentlig sektor	Finland	[138]
Clausen 2015	Organisasjonstilhørighet	Søvnproblemer	-	5085	98 %	Eldreomsorg	Danmark	[141]
Gluschkoff 2017	Organisatorisk rettferdighet	Søvnproblemer	-	4988	77 %	Lærere	Finland	[139]
Nordin 2014	Rollekonflikt	Fatigue	0	286	100 %	Produksjonsindustri	Sverige	[37]
Johannessen 2017	Rollekonflikt	Søvnproblemer	+	2751	100 %	Generell	Norge	[136]
Johannessen 2017	Ubalanse mellom innsats og belønning	Søvnproblemer	0	2751	100 %	Generell	Norge	[136]
Johannessen 2017	Vold eller trusler om vold	Søvnproblemer	0	2751	100 %	Generell	Norge	[136]
Gluschkoff 2017	Vold på jobben	Søvnproblemer	+	4988	77 %	Lærere	Finland	[139]
	Organisatoriske arbeidsmiljøfaktorer	Søvnrelaterte utfallsmål						
Flo 2014	Kort arbeidsfri	Utstrakt søvnighet	0	1224	90 %	Helsesektoren	Norge	[29]
Flo 2014	Kort arbeidsfri	Skiftarbeidslidelse	+	1224	90 %	Helsesektoren	Norge	[29]
Waage 2014	Kort arbeidsfri	Skiftarbeidslidelse	+	1533	91 %	Helsesektoren	Norge	[146]
Flo 2014	Kort arbeidsfri	Fatigue	+	1224	90 %	Helsesektoren	Norge	[29]
Matre 2022	Lang arbeidsdag, flere påfølgende	Lengre søvn (behov for restitusjon)	+	81	87 %	Kabinpersonale	Norge	[58]
Matre 2022	Lang arbeidsdag, flere påfølgende	Søvnforstyrrelser	-	81	87 %	Kabinpersonale	Norge	[58]

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
Goffeng 2019	Lang arbeidsdag, flere påfølgende	Fatigue	+	41	85 %	Kabinpersonale	Norge	[148]
Waage 2021	Nattarbeid	Skiftarbeidslidelse	+	1076	90 %	Helsesektoren	Norge	[147]
Laaksonen 2012	Overtid	Sovemedisinbruk	0	4488	100 %	Offentlig sektor	Finland	[9]
Tucker 2021	Skiftarbeid, roterende	Hypnotiske og beroligende medisiner	+	50 633	82 %	Offentlig sektor	Finland	[143]
Laaksonen 2012	Skiftarbeid	Sovemedisinbruk	0	4488	100 %	Offentlig sektor	Finland	[9]
Harma 2019	Skiftarbeid	Lengre søvn (behov for restitusjon)	+	3679	97 %	Offentlig sektor	Finland	[144]
Harma 2019	Skiftarbeid	Fatigue	+	3679	97 %	Offentlig sektor	Finland	[144]
Johannessen 2017	Skiftarbeid	Søvnforstyrrelser	+	2751	100 %	Generell	Norge	[136]
Thun 2016	Skiftarbeid	Søvnighet og søvnløshet	0	497	88 %	Helsesektoren	Norge	[145]
Forthun 2022	Skiftarbeid inkl natt	Sovemedisinbruk	+	2028	91 %	Helsesektoren	Norge	[142]
Mekaniske og ergonomiske arbeidsmiljøfaktorer		Søvnrelaterte utfallsmål						
Skarpsno 2018	Fysisk tungt arbeid	Søvnløshetssymptomer	0	8563	100 %	Generell	Norge	[149]
Laaksonen 2012	Fysisk tungt arbeid	Bruk av sovemedisin	0	4488	100 %	Offentlig sektor	Finland	[9]
Laaksonen 2012	PC-arbeid	Bruk av sovemedisin	0	4488	100 %	Offentlig sektor	Finland	[9]

Funn om tilstander som kun angår kvinner

3.8 Graviditet og kvinnelig reproduksjon

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
Psykososiale arbeidsmiljøfaktorer		Graviditet og reproduksjon						
Larsen 2013	Høye jobbkrav med lav jobbkontroll	Prematur fødsel	0	48890 svangerskap	100 %	Generell	Danmark	[150]
Lissaker 2022	Lav jobbkontroll	Høyt blodtrykk i svangerskapet	+	75000	100 %	Generell	Sverige	[151]
Lissaker 2022	Lav jobbkontroll	Svangerskapsdiabetes	+	75000	100 %	Generell	Sverige	[151]
Lissaker 2022	Lav jobbkontroll	Svangerskapsforgiftning	+	75000	100 %	Generell	Sverige	[151]
Lissaker 2022	Lav sosial støtte	Høyt blodtrykk i svangerskapet	+	75000	100 %	Generell	Sverige	[151]
Lissaker 2022	Lav sosial støtte	Svangerskapsdiabetes	+	75000	100 %	Generell	Sverige	[151]
Lissaker 2022	Lav sosial støtte	Svangerskapsforgiftning	+	75000	100 %	Generell	Sverige	[151]
Clayborne 2022	Lav teamfølelse, lav jobbkontroll, lav tilfredshet, lav læring, monotont arbeid, høye jobbkrav, stressende arbeid	Angst og depresjon under og etter graviditet	+	77999	100 %	Generell	Norge	[152]
Lissaker 2022	Lave jobbkrav	Høyt blodtrykk i svangerskapet	+	75000	100 %	Generell	Sverige	[151]
Lissaker 2022	Lave jobbkrav	Svangerskapsdiabetes	+	75000	100 %	Generell	Sverige	[151]

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
Lissaker 2022	Lave jobbkrav	Svangerskapsforgiftning	+	75000	100 %	Generell	Sverige	[151]
	Organisatoriske arbeidsmiljøfaktorer	Graviditet og reproduksjon						
Clayborne 2022	Skift-/nattarbeid	Angst eller depresjon	0	77999	100 %	Generell	Norge	[152]
Hammer 2019	Skift-/nattarbeid	Angst eller depresjon	0	19382	100 %	Helsesektor	Danmark	[153]
Hammer 2019	Nattarbeid, slutte med	Fødselsdepresjon	+	19382	100 %	Helsesektor	Danmark	[153]
Specht 2019	Nattarbeid	Prematur fødsel	0	16501	100 %	Offentlig sektor	Danmark	[155]
Kader 2021	Nattarbeid	Prematur fødsel	+	4970	100 %	Helsesektor	Sverige	[154]
Kader 2021	Kort arbeidsfri etter nattskift	Prematur fødsel	+	4970	100 %	Helsesektor	Sverige	[154]
Kader 2021	Lange arbeidsuker	Prematur fødsel	+	4970	100 %	Helsesektor	Sverige	[154]
Begtrup 2019	Nattarbeid	Spontanabort	+	22744	100 %	Helsesektor	Danmark	[156]
Begtrup 2019	Kort arbeidsfri	Spontanabort	0	22744	100 %	Helsesektor	Danmark	[156]
Hammer 2018	Nattarbeid, påfølgende	Hypertensiv svangerskapsforstyrrelse	+	18724	100 %	Helsesektor	Danmark	[157]
Hammer 2018	Kort arbeidsfri etter nattskift	Hypertensiv svangerskapsforstyrrelse	+	18724	100 %	Helsesektor	Danmark	[157]
	Fysiske arbeidsmiljøfaktorer	Graviditet og reproduksjon						
Lissaker 2021	Støy	Svangerskapsforgiftning	+	1109516 singleton- svangerskap	100 %	Generell	Sverige	[158]
Lissaker 2021	Støy	Svangerskaps hypertensjon	+	1109516 singleton- svangerskap	100 %	Generell	Sverige	[158]
Lissaker 2021	Støy	Svangerskapsdiabetes	+	1109516 singleton- svangerskap	100 %	Generell	Sverige	[158]
Skroder 2020	Vibrasjon, helkropp	Svangerskapsforgiftning	+	646490	100 %	Generell	Sverige	[159]
Skroder 2020	Vibrasjon, helkropp	Svangerskaps hypertensjon	+	646490	100 %	Generell	Sverige	[159]
Skroder 2020	Vibrasjon, helkropp	Svangerskapsdiabetes	+	646490	100 %	Generell	Sverige	[159]
	Mekaniske og ergonomiske arbeidsmiljøfaktorer	Graviditet og reproduksjon						
Mocevic 2014	Tunge løft	Fosterdød	+	68086	100 %	Generell	Danmark	[160]
Mocevic 2014	Tunge løft	Prematur fødsel	+	68086	100 %	Generell	Danmark	[160]
Larsen 2013	Tunge løft	Bekkenleddssmerter	+	50143	100 %	Generell	Danmark	[161]
Runge 2013	Fysisk tungt arbeid (kumulativ daglig belastning)	Prematur fødsel	+	62803	100 %	Generell	Danmark	[162]
Knudsen 2018	Fysisk anstrengelse	Prematur fødsel	0	346258	100 %	Yrker med fysisk anstrengelse	Danmark	[163]
Clayborne 2022	Fysisk tungt arbeid	Angst og depresjon	+	77999	100 %	Generell	Norge	[152]

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
	Kjemiske og biologiske arbeidsmiljøfaktorer	Graviditet og reproduksjon						
Norlen 2019	Uorganisk støv, særlig jernpartikler	førtidig fødsel	+	1826743	100 %	Generell	Sverige	[164]
Bengtsson 2017	Hormonforstyrrende kjemikalier	førtidig fødsel og lav fødselsvekt	0	347746	100 %	Generell	Danmark	[165]
Hansen 2013	Trikløretyleksponeering	Eggstokkreft	+	1777	100 %	Generell	Danmark, Finland, Sverige	[91]
Hansen 2013	Trikløretyleksponeering	Eggstokkreft	0	1777	100 %	Generell	Danmark	[91]
Hansen 2013	Trikløretyleksponeering	Eggstokkreft	0	1777	100 %	Generell	Sverige	[91]
Hansen 2013	Trikløretyleksponeering	Eggstokkreft	+	1777	100 %	Generell	Finland	[91]

Øvrige arbeidshelseforhold

3.9 Andre psykiske helseutfall

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
	Psykososiale arbeidsmiljøfaktorer	Selv mord og selvmordsforsøk						
Almroth 2022	Høye jobbkraav	Selv mord	-	1529321	100 %	Generell	Sverige	[166]
Pan 2023	Høye jobbkraav	Selv mord	-	2220419	100 %	Generell	Sverige	[167]
Almroth 2022	Høye jobbkraav	Selv mordsforsøk	-	1529321	100 %	Generell	Sverige	[166]
Mendez-Rivero 2024	Høye jobbkraav	Selv mordsforsøk	-	1273314	100 %	Generell	Sverige	[4]
Almroth 2022	Job strain (høye krav med lav kontroll)	Selv mord	+	1529321	100 %	Generell	Sverige	[166]
Almroth 2022	Job strain (høye krav med lav kontroll)	Selv mordsforsøk	+	1529321	100 %	Generell	Sverige	[166]
Mendez-Rivero 2024	Job strain (høye krav med lav kontroll)	Selv mordsforsøk	0	1273314	100 %	Generell	Sverige	[4]
Blomqvist 2022	Jobbusikkerhet	Selv mord	+	34604	100 %	Generell	Sverige	[168]
Almroth 2022	Høy jobbkontroll	Selv mord	-	1529321	100 %	Generell	Sverige	[166]
Pan 2023	Høy jobbkontroll	Selv mord	-	2220419	100 %	Generell	Sverige	[167]
Almroth 2022	Høy jobbkontroll	Selv mordsforsøk	-	1529321	100 %	Generell	Sverige	[166]
Mendez-Rivero 2024	Høy jobbkontroll	Selv mordsforsøk	-	1273314	100 %	Generell	Sverige	[4]
Conway 2022	Mobbing	Selv mord	0	62582	100 %	Generell	Danmark	[170]
Almroth 2022	Passiv arbeidssituasjon (lave krav med lav kontroll)	Selv mord	+	1529321	100 %	Generell	Sverige	[166]
Almroth 2022	Passiv arbeidssituasjon (lave krav med lav kontroll)	Selv mordsforsøk	+	1529321	100 %	Generell	Sverige	[166]
Mendez-Rivero 2024	Prekære arbeidsforhold	Selv mordsforsøk	+	1273314	100 %	Generell	Sverige	[4]
MagnussonHanson 2020	Seksuell trakassering	Selv mord	+	44352	100 %	Generell	Sverige	[169]

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
	Psykososiale arbeidsmiljøfaktorer	Alkohol og andre rusmiddelrelaterte utfall						
Jensen 2010	Godt psykososialt klima	Rusmiddellidelse	-	13423	79 %	Helsesektoren	Danmark	[23]
Almroth 2022	Høye jobbkrav	Alkoholrelatert sykdom	-	1511609	100 %	Generell	Sverige	[171]
Almroth 2022	Job strain (høye krav med lav kontroll)	Alkoholrelatert sykdom	-	1511609	100 %	Generell	Sverige	[171]
Mendez-Rivero 2024	Job strain (høye krav med lav kontroll)	Rusmiddellidelser	-	1273314	100 %	Generell	Sverige	[4]
Mendez-Rivero 2024	Lav jobbkontroll	Alkoholmisbruk	+	1273314	100 %	Generell	Sverige	[4]
Almroth 2022	Lav jobbkontroll	Alkoholrelatert sykdom	+	1511609	100 %	Generell	Sverige	[171]
Mendez-Rivero 2024	Prekære arbeidsforhold	Rusmiddellidelser	+	1273314	100 %	Generell	Sverige	[4]
Blindow 2023	Seksuell trakassering	Alkoholrelatert sykdom og død	+	43263	100 %	Generell	Sverige	[172]

3.10 Øvrige kreftformer

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
	Psykososiale arbeidsmiljøfaktorer	Øvrige kreftformer						
Hadrevi 2022	Høye jobbkrav med lav jobbkontroll	Gastrointestinal kreft	0	56911	100 %	Generell	Sverige	[72]
Hadrevi 2022	Høye jobbkrav med lav jobbkontroll	Kolorektal kreft	0	56911	100 %	Generell	Sverige	[72]
Hadrevi 2022	Høye jobbkrav med lav jobbkontroll	Lungekreft	0	56911	100 %	Generell	Sverige	[72]
Vesterlund 2017	Høye jobbkrav med lav jobbkontroll	Kreft overordnet sett	0	6571	100 %	Sykepleiere	Danmark	[173]
Vesterlund 2017	Høye jobbkrav med lav jobbkontroll	Hormon-relatert kreft	0	6571	100 %	Sykepleiere	Danmark	[173]
Vesterlund 2017	Høye jobbkrav med lav jobbkontroll	Virusrelatert kreft	0	6571	100 %	Sykepleiere	Danmark	[173]
Vesterlund 2017	Høye jobbkrav med lav jobbkontroll	Fordøyelsesrelatert kreft	0	6571	100 %	Sykepleiere	Danmark	[173]
Vesterlund 2017	Høye jobbkrav med lav jobbkontroll	Lungekreft	0	6571	100 %	Sykepleiere	Danmark	[173]
	Organisatoriske arbeidsmiljøfaktorer	Øvrige kreftformer						
Talibov 2018	Nattarbeid	Hematologiske kreftformer	0	789564	100 %	Generell	Island, Finland, Sverige	[174]
Talibov 2018	Nattarbeid	Lymfatiske kreftformer	0	789564	100 %	Generell	Island, Finland, Sverige	[174]
Talibov 2018	Nattarbeid	Multipelt myelom	0	789564	100 %	Generell	Island, Finland, Sverige	[174]
Natti 2012	Nattarbeid	Død pga kreft	+	1649	100 %	Generell	Finland	[175]
	Fysiske arbeidsmiljøfaktorer	Øvrige kreftformer						
Kojo 2013	Stråling, kosmisk	Hudkreft	0	702	100 %	Kabinpersonale	Finland	[176]
Pukkala 2012	Stråling, kosmisk	Hudkreft	+	8507	100 %	Kabinpersonale	Nordisk	[83]

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
Pukkala 2012	Stråling, kosmisk	Leukemi	+	8507	100 %	Kabinpersonale	Nordisk	[83]
Pukkala 2012	Stråling, kosmisk	Basalcellekarcinom	+	8507	100 %	Kabinpersonale	Nordisk	[83]
Talibov 2015	Stråling, elektromagnetisk	Akutt blodkreft	0	14952	100 %	Generell	Nordisk	[177]
Talibov 2015	Elektriske støt	Akutt blodkreft	0	14952	100 %	Generell	Nordisk	[177]
Pedersen 2022	Stråling, ultraviolet	Tarmkreft	+	43134	100 %	Generell	Danmark	[178]
Mekaniske og ergonomiske arbeidsmiljøfaktorer		Øvrige kreftformer						
Sormunen 2016	Fysisk anstrengelse på jobb	Kreft i tykktarmen (oppadgående del)	-	875280	100 %	Generell	Nordisk	[179]
Sormunen 2016	Fysisk anstrengelse på jobb	Kreft i tykktarmen (nedadgående del)	-	875280	100 %	Generell	Nordisk	[179]
Sormunen 2016	Fysisk anstrengelse på jobb	Kreft i tykktarmen (transversale del)	-	875280	100 %	Generell	Nordisk	[179]
Sormunen 2016	Fysisk anstrengelse på jobb (lett)	Kreft i rektum	-	875280	100 %	Generell	Nordisk	[179]
Sormunen 2016	Fysisk anstrengelse på jobb (mod, høyt)	Kreft i rektum	0	875280	100 %	Generell	Nordisk	[179]
Kjemiske og biologiske arbeidsmiljøfaktorer		Øvrige kreftformer						
Farioli 2018	Asbesteksponering	Cholangiokarsinom	0	35502	100 %	Generell	Finland, Island, Norge, Sverige	[189]
Prochazka 2010	Benzen	Svulst på balansenerven	0	43210	100 %	Generell	Sverige	[188]
Talibov 2018	Benzeneksponering	Tarmkreft (oppegående del)	+	1750560	100 %	Generell	Finland, Island, Norge, Sverige	[184]
Talibov 2018	Benzeneksponering	Tarmkreft (tversgående del)	0	1750560	100 %	Generell	Finland, Island, Norge, Sverige	[184]
Talibov 2018	Benzeneksponering	Tarmkreft (nedgående del)	0	1750560	100 %	Generell	Finland, Island, Norge, Sverige	[184]
Talibov 2018	Benzeneksponering	Tarmkreft (andre deler)	+	1750560	100 %	Generell	Finland, Island, Norge, Sverige	[184]
Talibov 2018	Benzeneksponering	Tarmkreft (totalt)	+	1750560	100 %	Generell	Finland, Island, Norge, Sverige	[184]
Talibov 2018	Benzeneksponering	Tarmkreft (Rectum)	+	1750560	100 %	Generell	Finland, Island, Norge, Sverige	[184]
Talibov 2018	Benzeneksponering	Tarmkreft (all colorectal)	+	1750560	100 %	Generell	Finland, Island, Norge, Sverige	[184]
Prochazka 2010	Bly	Svulst på balansenerven	0	43210	100 %	Generell	Sverige	[188]
Prochazka 2010	Forbrenningsprodukter	Svulst på balansenerven	0	43210	100 %	Generell	Sverige	[188]

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
Michalek 2019	Gass, støv, sveiserøyk, tungmetaller	Nyrekreft	0	149532	100 %	Kasus-kontroll-studie m befolknings-kontroller	Finland, Island, Sverige	[187]
Prochazka 2010	Generell kjemisk eksponering	Svulst på balansenerven	0	43210	100 %	Generell	Sverige	[188]
Prochazka 2010	kvikksølv	Svulst på balansenerven	0	43210	100 %	Generell	Sverige	[188]
Hadhkale 2017	Løsemiddeleksponering	Blærekreft	+	172284	100 %	Generell	Danmark, Island, Norge, Sverige	[182]
Talibov 2014	Løsemiddeleksponering	Akutt blodkreft (AML)	0	43099	100 %	Kasus-kontroll-studie m befolknings-kontroller	Danmark, Island, Norge, Sverige	[181]
Prochazka 2010	Løsemidler	Svulst på balansenerven	0	43210	100 %	Generell	Sverige	[188]
Talibov 2017	Løsemidler (inkl klorerte, toluen og benzen), skjærvæsker, oljer	Kronisk lymfekreft	0	49332	100 %	Kasus-kontroll-studie m befolknings-kontroller	Finland, Island, Norge, Sverige	[185]
Prochazka 2010	Olje	Svulst på balansenerven	0	43210	100 %	Generell	Sverige	[188]
Selden 2011	Perkloretylen, renseriarbeid	Total kreft	0	6630	100 %	Renseri-arbeidere m.v.	Sverige	[180]
Prochazka 2010	Plantevernmidler	Svulst på balansenerven	0	43210	100 %	Generell	Sverige	[188]
Prochazka 2010	Tekstilstøv	Svulst på balansenerven	+	43210	100 %	Generell	Sverige	[188]
Toren 2023	Trestøveksponering (mykpapirproduksjon)	Tarmkreft, skjoldbruskkreft	+	3181	100 %	Industrikohort sml generell	Sverige	[186]
Vlaanderen 2013	Triklloretylen, perkloretylen	Nyrekreft, lymfekreft, leverkreft	0	188532 (nyrekreft), 55164 (leverkreft), 196602 (non-Hodgkin lymfom), 100542 (benmargskreft)	100 %	Generell	Finland, Island, Norge, Sverige	[183]
Hansen 2013	Triklloretyleneksponering	Bukspyttkjertelkreft	+	1777	100 %	Generell	Danmark, Finland, Sverige	[91]
Hansen 2013	Triklloretyleneksponering	Bukspyttkjertelkreft	0	1777	100 %	Generell	Danmark	[91]
Hansen 2013	Triklloretyleneksponering	Bukspyttkjertelkreft	0	1777	100 %	Generell	Sverige	[91]
Hansen 2013	Triklloretyleneksponering	Bukspyttkjertelkreft	+	1777	100 %	Generell	Finland	[91]
Hansen 2013	Triklloretyleneksponering	Total kreft	0	1777	100 %	Generell	Danmark, Finland, Sverige	[91]

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
Hansen 2013	Trikløretyleksposering	Total kreft	0	1777	100 %	Generell	Danmark	[91]
Hansen 2013	Trikløretyleksposering	Total kreft	+	1777	100 %	Generell	Sverige	[91]
Hansen 2013	Trikløretyleksposering	Total kreft	0	1777	100 %	Generell	Finland	[91]

3.11 Arbeidsevne

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
Psykososiale arbeidsmiljøfaktorer		Arbeidsevne						
Bostrom 2012	Høy belønning i forhold til innsats	Arbeidsevne	+	718	100 %	Generell	Sverige	[190]
Bostrom 2012	Høye jobbkra	Arbeidsevne	0	718	100 %	Generell	Sverige	[190]
Thorsen 2013	Høye jobbkra	Arbeidsevne	0	3529	100 %	Generell	Finland	[191]
Bostrom 2012	Innsats-belønning-ubalanse	Arbeidsevne	0	718	100 %	Generell	Sverige	[190]
Thorsen 2013	Jobbkontroll	Arbeidsevne	0	3529	100 %	Generell	Finland	[191]
Bostrom 2012	Jobbkontroll	Arbeidsevne	+	718	100 %	Generell	Sverige	[190]
Badarin 2022	Jobbkontroll	Arbeidsevne	+	5508	100 %	Generell	Sverige	[192]
vonBonsdorff 2011	Mentalt anstrengende arbeid	Raskere reduksjon av arbeidsevnen	-	1700	100 %	Kommuneansatte	Finland	[193]
Thorsen 2013	Sosial støtte	Arbeidsevne	0	3529	100 %	Generell	Sverige	[191]
Bostrom 2012	Sosial støtte	Arbeidsevne	+	718	100 %	Generell	Sverige	[190]
Organisatoriske arbeidsmiljøfaktorer		Arbeidsevne						
Bostrom 2012	Overtid	Arbeidsevne	0	718	100 %	Generell	Sverige	[190]
Fysiske arbeidsmiljøfaktorer		Arbeidsevne						
Thorsen 2013	Støyeksposering	Arbeidsevne	0	3529	100 %	Generell	Danmark	[191]
Bostrom 2012	Vibrerende verktøy	Arbeidsevne	0	718	100 %	Generell (21-25 år)	Sverige	[190]
Mekaniske og ergonomiske arbeidsmiljøfaktorer		Arbeidsevne						
Badarin 2022	Fysisk tungt arbeid	Arbeidsevne	0	5508	100 %	Genrelle uten smerter	Sverige	[192]
Badarin 2022	Tunge løft	Arbeidsevne	+	5508	100 %	Genrelle uten smerter	Sverige	[192]
Badarin 2022	Foroverbøyd rygg	Arbeidsevne	0	5508	100 %	Genrelle uten smerter	Sverige	[192]
Badarin 2022	Raskt pust	Arbeidsevne	+	5508	100 %	Genrelle uten smerter	Sverige	[192]
Badarin 2022	Fysisk tungt arbeid	Arbeidsevne	+	5508	100 %	Genrelle med smerter	Sverige	[192]

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
Badarin 2022	Tunge løft	Arbeidsevne	+	5508	100 %	Genrelle med smerter	Sverige	[192]
Badarin 2022	Foroverbøyd rygg	Arbeidsevne	+	5508	100 %	Genrelle med smerter	Sverige	[192]
Badarin 2022	Raskt pust	Arbeidsevne	+	5508	100 %	Genrelle med smerter	Sverige	[192]
vonBonsdorff 2011	Fysisk tungt arbeid	Arbeidsevne	+	1700	100 %	Offentlig sektor	Finland	[193]

3.12 Generell helse

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
Psykososiale arbeidsmiljøfaktorer		Generell helse						
Stadin 2019	Høye krav fra informasjons- og kommunikasjonsteknologi	Selvurdert generell helse	0	2527	100 %	Generell	Sverige	[194]
Hakansson 2010	Meningsfylt jobb	Selvurdert generell helse	+	2286	100 %	Offentlig sektor	Sverige	[195]
Lahelma 2012	Mobbing	Generell psykisk helse	-	5610	100 %	Offentlig sektor	Finland	[198]
Falkenberg 2012	Sosial støtte	Selvurdert generell helse	+	541	82 %	Offentlig sektor	Sverige	[196]
Thomten 2011	Sosial støtte	Bedre livskvalitet blant kvinner med smerteplager	+	2300	100 %	Generell	Sverige	[197]
Hakansson 2010	Stress på arbeidsplassen	Selvurdert generell helse	0	2286	100 %	Offentlig sektor	Sverige	[195]
Mekaniske og ergonomiske arbeidsmiljøfaktorer		Generell helse						
Burr 2017	Krevende kroppsstillinger	Selvrapportert dårlig helse	+	2550	100 %	Generell	Danmark	[199]

3.13 Dødelighet

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
Psykososiale arbeidsmiljøfaktorer		Dødelighet						
Nilsen 2016	Høy jobbkontroll	Død	0	695	100 %	Generell	Sverige	[200]
vonBonsdorff 2012	Høy jobbkontroll (kompositt av aspekter)	Død	0	3460	100 %	Offentlig sektor	Finland	[201]
Joensuu 2014	Høy jobbkontroll : Mulighet til å bruke egen kompetanse (kontorarbeid)	Død	-	47927	100 %	Offentlig sektor	Finland	[202]
Joensuu 2014	Høy jobbkontroll : Mulighet til å bruke egen kompetanse (manuelt arbeid)	Død	+	47927	100 %	Offentlig sektor	Finland	[202]

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
Joensuu 2014	Høy jobbkontroll over avgjørelser (kontorarbeid)	Død	-	47927	100 %	Offentlig sektor	Finland	[202]
Joensuu 2014	Høy jobbkontroll over avgjørelser (manuelt arbeid)	Død	-	47927	100 %	Offentlig sektor	Finland	[202]
Bratsberg 2022	Høy teknologi-indusert risiko for jobbtap	Død	+	376413	100 %	Generell	Norge	[203]
Nilsen 2016	Høye jobbkrav	Død	0	695	100 %	Generell	Sverige	[200]
vonBonsdorff 2012	Høye jobbkrav	Død	-	3460	100 %	Offentlig sektor	Finland	[201]
Nilsen 2016	Høye jobbkrav + lav jobbkontroll + lav sense of coherence	Død	+	695	100 %	Generell	Sverige	[200]
Blindow 2023	Seksuell trakassering	Alkoholrelatert død	+	43263	100 %	Generell	Sverige	[172]
Organisatoriske arbeidsmiljøfaktorer		Dødelighet						
Natti 2012	Nattarbeid	Død uansett årsak	+	1649	100 %	Generell	Finland	[175]
Akerstedt 2020	Nattarbeid, antall år	Død uansett årsak	0	22884	100 %	Generell	Sverige	[204]
Hannerz 2018	Ukentlig arbeidstid	Død uansett årsak	0	73921	100 %	Generell	Danmark	[205]
Jorgensen 2017	Kvelds- og nattarbeid	Død uansett årsak	+	18015	100 %	Helsesektoren	Danmark	[110]
Mekaniske og ergonomiske arbeidsmiljøfaktorer		Dødelighet						
Pedersen 2020	Fysisk tungt arbeid	Dødelighet	0	796153	100 %	Generell	Danmark	[206]
Petersen 2012	Tunge løft;	Dødelighet	0	5839	100 %	Generell	Danmark	[117]
Petersen 2012	Fysisk aktivitet	Dødelighet	0	5839	100 %	Generell	Danmark	[117]
Holtermann 2012	Fysisk aktivitet (andel sittende arbeid, fysisk tungt arbeid, arbeid i knestående posisjoner og løfting)	Dødelighet	0	2790	100 %	Generell	Danmark	[207]
Dalene 2021	Fysisk aktivitet (sittende arbeid, arbeid gående, arbeid gående og løfting og fysisk tungt arbeid)	Dødelighet	0	224299	100 %	Generell	Norge	[208]
Schram 2021	Fysisk belastninger	Dødelighet	0	210992	100 %	Generell	Finland	[209]
Mikkola 2019	Fysisk tungt arbeid	Dødelighet	0	4725	100 %	Generell	Finland	[210]
Mikkola 2019	Arbeid sittende	Dødelighet	0	4725	100 %	Generell	Finland	[210]
Ervasti 2019	Fysisk tungt arbeid (År)	Dødelighet	0	15517	100 %	Offentlig sektor	Finland	[211]
Ervasti 2019	Tung løfting og bæring; (År)	Dødelighet	0	15517	100 %	Offentlig sektor	Finland	[211]
Kjemiske og biologiske arbeidsmiljøfaktorer		Dødelighet						
Toren 2020	Mykt papirstøv	dødeligheten på grunn av astma eller KOLS	0	115805	100 %	Ansatte i papirfabrik	Sverige	[212]

3.14 Sykdommer

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
Psykososiale arbeidsmiljøfaktorer		Sykdommer i nervesystemet						
Sieurin 2018	Høye jobbkrav	Økt risiko for Parkinsons sykdom	+	1186482	100 %	Generell	Sverige	[213]
Sieurin 2018	Høy jobbkontroll	Økt risiko for Parkinsons sykdom	+	1186482	100 %	Generell	Sverige	[213]
Organisatoriske arbeidsmiljøfaktorer		Sykdommer i nervesystemet						
Schernhammer 2015	Nattarbeid, fast	Parkinsons sykdom	0	1471	100 %	Generell	Danmark	[214]
Schernhammer 2015	Nattarbeid, roterende	Parkinsons sykdom	0	1471	100 %	Generell	Danmark	[214]
Jorgensen 2020	Skiftarbeid	Parkinsons sykdom	0	20138	100 %	Helse	Danmark	[215]
Fysiske arbeidsmiljøfaktorer		Sykdommer i nervesystemet						
Hulkkonen 2020	Varme	Karpaltunnelsyndrom	+	3066	100 %	Generell	Finland	[218]
Hulkkonen 2020	Temperaturforandringer	Karpaltunnelsyndrom	+	3066	100 %	Generell	Finland	[218]
Hulkkonen 2020	Vibrasjon, hånd/arm	Karpaltunnelsyndrom	+	3066	100 %	Generell	Finland	[218]
Vihlborg 2022	Vibrasjon, hånd/arm	Karpaltunnelsyndrom	+	6574	100 %	Generell	Sverige	[219]
Vihlborg 2022	Vibrasjon, hånd/arm	Karpaltunnelsyndrom	0	6574	100 %	Generell, under 30 år	Sverige	[219]
Fredriksson 2022	Støy, også under 85 dB	Overømfintlighet for lyd	+	8328	100 %	Barnehagelærere	Sverige	[216]
Fredriksson 2022	Støy, også under 85 dB	Overømfintlighet for lyd	+	8328	100 %	Generell	Sverige	[216]
Aarhus 2020	Støyeksponering	Akustisk nerveknute	0	6124	100 %	Generell	Norge	[217]
Mekaniske og ergonomiske arbeidsmiljøfaktorer		Sykdommer i nervesystemet						
Heilskov-Hansen 2016	Høyfrekvente bevegelser av håndledd	Karpaltunnelsyndrom (operasjon/diagnose)	+	3128	100 %	Malerforbundet	Danmark	[221]
Heilskov-Hansen 2016	Ikke neutrale posisjoner av håndledd (hyppighet)	Karpaltunnelsyndrom (operasjon/diagnose)	0	3128	100 %	Malerforbundet	Danmark	[221]
Heilskov-Hansen 2016	Ikke neutrale posisjoner av håndledd (varighet totalt)	Karpaltunnelsyndrom (operasjon/diagnose)	0	3128	100 %	Malerforbundet	Danmark	[221]
Shih 2017	Fysisk aktivitet	Parkinson	0	1331	100 %	Generell	Danmark	[220]
Kjemiske og biologiske arbeidsmiljøfaktorer		Sykdommer i nervesystemet						
Dickerson 2020	Gass, røyk, krom, jern, nikkel	Amyotrofisk lateralsklerose (ALS)	0	68155	100 %	Kasus-kontrollstudie med populasjonskontroller	Danmark	[224]
Dickerson 2020	Blandet løsemiddelksponering	Amyotrofisk lateralsklerose (ALS)	0	60105	100 %	Kasus-kontrollstudie med populasjonskontroller	Danmark	[222]
Dickerson 2018	Dieseleksos	Amyotrofisk lateralsklerose (ALS)	0	60105	100 %	Kasus-kontrollstudie med populasjonskontroller	Danmark	[226]

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
Bellavia 2021	Løsemidler, bly	Amyotrofisk lateralsklerose (ALS)	+	44211	100 %	Kasus-kontrollstudie med populasjonskontroller	Danmark	[223]
Thygesen 2011	Tannleger/-assistenter, kvikksølveksponering	Ulike nevrologiske utfall, som Parkinson; nyresykdom	0	33858	100 %	Tannhelsepersonell sammenliknet med leger og advokater, sykepleiere og sekretærer	Danmark	[225]
	Kjemiske og biologiske arbeidsmiljøfaktorer	Revmatiske sykdommer						
Ilar 2019	Støv ved dyrehold og tekstilfibre	Revmatoid artritt	+	97852	100 %	Kasus-kontrollstudie med populasjonskontroller	Sverige	[227]
Ilar 2019	Respirabel kr. silika og asbest	Revmatoid artritt	0	83041	100 %	Kasus-kontrollstudie med populasjonskontroller	Sverige	[229]
Boudigaard 2021	Respirabel kr. silika	Revmatoid artritt, syst.sklerose, lupus, vaskulitt	0	1470769	100 %	Generell yrkesbefolkning	Danmark	[230]
Sigurdardottir 2020	Uorganisk støv	Urinsyregikt	+	6115	100 %	Kasus-kontrollstudie med populasjonskontroller	Sverige	[228]
	Psykososiale arbeidsmiljøfaktorer	Diabetes						
Poulsen 2014	Emosjonelle krav	Diabetes	0	7305	97 %	Helsesektor	Danmark	[232]
Poulsen 2014	Høy ledelseskvalitet	Diabetes	+	7305	97 %	Helsesektor	Danmark	[232]
Eriksson 2013	Høye jobbkrav	Diabetes	0	3329	100 %	Generell	Sverige	[231]
Eriksson 2013	Høye jobbkrav + lav jobbkontroll	Diabetes	-	3329	100 %	Generell	Sverige	[231]
Poulsen 2014	Lav jobbkontroll	Diabetes	0	7305	97 %	Helsesektor	Danmark	[232]
Eriksson 2013	Lav jobbkontroll	Diabetes	-	3329	100 %	Generell	Sverige	[231]
Poulsen 2014	Rollekonflikt	Diabetes	0	7305	97 %	Helsesektor	Danmark	[232]
	Organisatoriske arbeidsmiljøfaktorer	Diabetes						
Viklund 2023	Nattarbeid, fast	Diabetes	+	28481	88 %	Helsesektor	Danmark	[113]
Hansen 2016	Kvelds- og nattarbeid	Diabetes	+	28731	100 %	Helsesektor	Danmark	[233]
Hansen 2016	Nattarbeid	Diabetes	+	28731	100 %	Helsesektor	Danmark	[233]
Poulsen 2014	Skiftarbeid	Diabetes	0	7305	97 %	Helsesektor	Danmark	[232]
Eriksson 2013	Skiftarbeid	Diabetes	0	3329	100 %	Helsesektor	Sverige	[231]
Tucker 2019	Skiftarbeid uten natt	Diabetes medisinbruk	+	24046	88 %	Offentlig sektor	Finland	[114]
Jorgensen 2017	Kvelds- og nattarbeid	Død pga diabetes	+	18015	100 %	Helsesektor	Danmark	[110]

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
	Fysiske arbeidsmiljøfaktorer	Sykdommer i luftveiene						
Clarhed 2020	Kuldeeksponering	Kronisk nese-bihulebetennelse	0	4043	100 %	Generell	Norge	[234]
	Mekaniske og ergonomiske arbeidsmiljøfaktorer	Sykdommer i luftveiene						
Clarhed 2020	Fysisk tungt arbeid	Kronisk nese-bihulebetennelse	+	4043	100 %	Generell	Norge	[234]
Clarhed 2020	Fysisk tungt arbeid (justert for kuldeeksponering)	Kronisk nese-bihulebetennelse	0	4043	100 %	Generell	Norge	[234]
	Kjemiske og biologiske arbeidsmiljøfaktorer	Sykdommer i luftveiene						
Karvala 2011	Fuktskadet bygg, muggsopp	Astma i oppfølgingsperioden	+	483	88 %	Pasienter henvist med luftveisplager	Finland	[235]
Klepaker 2022	Gass, damp, røyk, støv	Luftveissymptomer (symptomskår)	+	3662	100 %	Generell	Norge	[240]
Toren 2020	Støv, røyk ved sveising	Pneumokokksykdom	0	11977	100 %	Pasienter registrert i infeksjonsregister	Sverige	[241]
Graff 2011	Bruk av latexhansker i jobb	Astma med debut i voksen alder	+	268	100 %	Kasuskontrollstudie med befolkningskontroller	Sverige	[242]
Makela 2011	Renholdskjemikalier, renhold i fuktskadde lokaler	Astma	+	20	100 %	Pasientstudie av henviste til arbeidsmiljøinstituttet	Finland	[237]
Clarhed 2020	Hårpleiemedler, stekeos, melstøv, renholdskjemikalier, dyrehold og trestøv	Betennelse i nese - bihuler	+	4043	100 %	Generell	Norge	[234]
Bolund 2018	Trebearbeidingsindustri	kols	+	316	100 %	Industrikohort i møbelproduksjon	Danmark	[238]
Grahn 2021	Krystallinsk respirabel silika, dieseleksos, isolasjonsmaterialer, sveiserøyk	kols	+	23572	100 %	Generell	Sverige	[239]
Graff 2019	Fuktskadet bygg	Astma	+	253	100 %	Ansatte i psykiatrisk klinikk	Sverige	[236]
	Kjemiske og biologiske arbeidsmiljøfaktorer	Sykdommer i mage-/tarmsystemet						
Wallden 2020	Kvartsstøveksponeering	Crohns sykdom (tarmbetennelse)	+	118959	100 %	Pasientregisterstudie nasjonalt	Sverige	[243]
	Kjemiske og biologiske arbeidsmiljøfaktorer	Sykdommer i huden						
Yuksel 2022	Vått arbeid og økt håndspritbruk under covid-19	Håndeksem	+	795	83 %	Sykehusansatte	Danmark	[244]

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
	Psykososiale arbeidsmiljøfaktorer	Kroniske sykdommer						
Sorensen 2022	Høye jobbkrev + lav jobbkontroll	Kroniske sykdommer (type 2 diabetes, hjertekarsykdom, slag, kreft, astma, KOLS, hjerteinfarkt og demens)	+	773354	100 %	Generell	Danmark	[245]

VEDLEGG 4

Informasjon fra inkluderte vitenskapelige artikler om arbeidsmiljø og kvinners arbeidstilknytning

4.1 Sykefravær unansett årsak

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
	Psykososiale arbeidsmiljøfaktorer	Sykefravær unansett årsak						
Clark 2021	Diskriminasjon	Sykefravær, 10 dager eller mer	0	30870	78 %	Offentlig sektor	Finland	[266]
Ajstrup 2022	Høy prioritering av muskel- og skjeletthelse blant ledelsen	Sykefravær, 1 dag eller mer	-	390	100 %	Eldreomsorg	Danmark	[269]
Clausen 2015	Høy tilhørighet til organisasjon	Sykefravær, antall dager	-	5085	98 %	Eldreomsorg	Danmark	[141]
Clausen 2015	Høye emosjonelle krav	Sykefravær, antall dager	0	5085	98 %	Eldreomsorg	Danmark	[141]
Framke 2023	Høye emosjonelle krav	Sykefravær, 30 dager eller mer	+	1841250	100 %	Generell	Danmark	[257]
Framke 2021	Høye emosjonelle krav	Sykefravær, 6 uker eller mer	+	731540	100 %	Generell	Danmark	[258]
Sorensen 2023	Høye emosjonelle krav	Sykefravær, 1 dag eller mer	+	160104	100 %	Generell	Danmark	[254]
Borritz 2010	Høye emosjonelle krav	Sykefravær, 2 uker eller mer	+	1734	83 %	Helsesektor	Danmark	[256]
Aagestad 2014	Høye emosjonelle krav	Sykefravær, 21 dager eller mer	0	925	100 %	Helse	Norge	[252]
Thorsen 2013	Høye jobbkrav	Sykefravær, 2 uker eller mer	0	3529	100 %	Generell	Danmark	[191]
Sorensen 2023	Høye jobbkrav	Sykefravær, 1 dag eller mer	+	160104	100 %	Generell	Danmark	[254]
Stromholm 2015	Høye jobbkrav	Sykefravær, 4 uker eller mer	+	11746	100 %	Generell	Norge	[253]
Aagestad 2014	Høye jobbkrav	Sykefravær, 21 dager eller mer	0	925	100 %	Helsesektoren	Norge	[252]
Leineweber 2020	Høye jobbkrav	Sykefravær, 15-28 dager eller 104 dager eller mer	+	2103	95 %	Helsesektoren	Sverige	[250]
Saastamoinen 2014	Høye jobbkrav	Sykefravær, 3 dager eller mer	+	3084	100 %	Offentlig sektor	Finland	[248]
Hultin 2012	Høye jobbkrav	Sykefravær, 1 dag eller mer	-	290	100 %	Produksjon, forsikring, helsesektoren	Sverige	[255]
Sorensen 2023	Job strain (høye krav/lav kontroll)	Sykefravær, 1 dag eller mer	+	160104	100 %	Generell	Danmark	[254]
Sorensen 2023	Jobbusikkerhet	Sykefravær, 1 dag eller mer	+	160104	100 %	Generell	Danmark	[254]
Pietilainen 2020	Kjønnsdiskriminering	Sykefravær, antall dager i 3års periode	+	8000	100 %	Generell	Finland	[267]
Blindow 2021	Kjønnsstrakassering	Sykefravær, 21 dager eller mer	+	33044	100 %	Generell	Sverige	[263]
Blindow 2021	Kombinasjon av høy sosial støtte og kjønnsstrakassering	Sykefravær, 21 dager eller mer	+	33044	100 %	Generell	Sverige	[263]

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
Roelen 2015	Kombinasjon av jobbkrav, jobbkontroll og sosial støtte	Sykefravær, 30 dager eller mer	+	2059	91 %	Sykepleiere	Norge	[249]
Torok 2020	Kombinasjon av vold og trusler, og sosial støtte	Sykefravær, 29 dager eller mer	0	23535	100 %	Helsesektoren	Danmark	[265]
Andersen 2022	Kumulativ effekt av ni eksponeringer - dose-respons	Sykefravær, 30 dager eller mer	+	36515	100 %	Generell	Danmark	[270]
Clausen 2015	Høy jobbkontroll	Sykefravær, antall dager	0	5085	98 %	Eldreomsorg	Danmark	[141]
Thorsen 2013	Høy jobbkontroll	Sykefravær, 2 uker eller mer	0	3529	100 %	Generell	Danmark	[191]
Thorsen 2021	Høy jobbkontroll	Sykefravær, 1 dag eller mer	-	16356	100 %	Generell	Danmark	[251]
Sorensen 2023	Høy jobbkontroll	Sykefravær, 1 dag eller mer	-	160104	100 %	Generell	Danmark	[254]
Hartikainen 2022	Høy jobbkontroll	Sykefravær, 2 uker eller mer	-	5878648	100 %	Generell	Finland	[246]
Stromholm 2015	Høy jobbkontroll	Sykefravær, 2 uker eller mer	0	11746	100 %	Generell	Norge	[253]
Agestad 2014	Høy jobbkontroll	Sykefravær, 21 dager eller mer	0	925	100 %	Helsesektoren	Norge	[252]
Leineweber 2020	Høy jobbkontroll	Sykefravær, 104 dager eller mer	-	2103	95 %	Helsesektoren	Sverige	[250]
Laaksonen 2010	Høy jobbkontroll	Sykefravær, 1-3 dager og 4-14 dager	-	5036	100 %	Offentlig sektor	Finland	[247]
Saastamoinen 2014	Høy jobbkontroll	Sykefravær, 3 dager eller mer	-	3084	100 %	Offentlig sektor	Finland	[248]
Roelen 2015	Høy jobbkontroll	Sykefravær, 30 dager eller mer	-	2059	91 %	Sykepleiere	Norge	[249]
Laaksonen 2010	Lav jobbtillfredshet	Sykefravær, 15 dager eller mer	+	5036	100 %	Offentlig sektor	Finland	[247]
Roelen 2015	Lav jobbtillfredshet	Sykefravær, 30 dager eller mer	+	2059	91 %	Sykepleiere	Norge	[249]
Nilsson 2010	Lav jobbtillfredshet	Sykefravær, 7 dager eller mer	0	278	98 %	Sykepleiere	Sverige	[68]
Borritz 2010	Lav ledelseskvalitet	Sykefravær, 2 uker eller mer	+	1734	83 %	Helsesektoren	Danmark	[256]
Hjarsbech 2014	Lav organisatorisk rettferdighet	Sykefravær, 3 uker eller mer	0	596	100 %	Generell	Danmark	[268]
Borritz 2010	Lav rolleklarhet	Sykefravær, 2 uker eller mer	+	1734	83 %	Helsesektoren	Danmark	[256]
Thorsen 2013	Lav sosial støtte, ledelsen	Sykefravær, 2 uker eller mer	0	3529	100 %	Generell	Danmark	[191]
Stromholm 2015	Lav sosial støtte, kollegaer	Sykefravær, 4 uker eller mer	+	11746	100 %	Generell	Norge	[253]
Torok 2020	Lav sosial støtte, kombinasjonsvariabel	Sykefravær, 29 dager eller mer	+	23535	100 %	Helsesektoren	Danmark	[265]
Leineweber 2020	Lav sosial støtte, ledelsen og kollegaer	Sykefravær, 15-28 dager eller 104 dager eller mer	0	2103	95 %	Helsesektoren	Sverige	[250]
Leineweber 2020	Lav sosial støtte, ledelsen	Sykefravær, 15-28 dager	+	2103	95 %	Helsesektoren	Sverige	[250]
Falkenberg 2012	Lav sosial støtte, ledelsen og kollegaer	Sykefravær, 1 dag eller mer	0	541	82 %	Offentlig sektor	Sverige	[196]
Roelen 2015	Lav sosial støtte, kollegaer	Sykefravær, 30 dager eller mer	+	2059	91 %	Sykepleiere	Norge	[249]
Roelen 2018	Lav sosial støtte, kombinasjonsvariabel	Sykefravær, 17 dager eller mer	+	1533	90 %	Sykepleiere	Norge	[264]
Agestad 2014	Lav sosial støtte, ledelsen	Sykefravær, 21 dager eller mer	0	925	100 %	Helsesektoren	Norge	[252]
Agestad 2014	Lav utviklingsmuligheter	Sykefravær, 21 dager eller mer	0	925	100 %	Helsesektoren	Norge	[252]
Ortega 2011	Mobbing	Sykefravær, 6 uker eller mer	+	9949	100 %	Eldreomsorg	Danmark	[260]

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
Thorsen 2021	Mobbing	Sykefravær, 1 dag eller mer, 6 dager eller mer	+	16356	100 %	Generell	Danmark	[251]
Clausen 2012	Mobbing	Sykefravær, 8 uker eller mer	+	9520	100 %	Helsesektoren	Danmark	[259]
Aagestad 2014	Mobbing	Sykefravær, 21 dager eller mer	0	925	100 %	Helsesektoren	Norge	[252]
Stromholm 2015	Mobbing/trakassering	Sykefravær, 4 uker eller mer	0	11746	100 %	Generell	Norge	[253]
Thorsen 2021	Rollekonflikt	Sykefravær, 1 dag eller mer, 6 dager eller mer, 21 dager eller mer	+	16356	100 %	Generell	Danmark	[251]
Borritz 2010	Rollekonflikt	Sykefravær, 2 uker eller mer	+	1734	83 %	Helsesektoren	Danmark	[256]
Aagestad 2014	Rollekonflikt	Sykefravær, 21 dager eller mer	0	925	100 %	Helsesektoren	Norge	[252]
Hogh 2016	Seksuell trakassering	Sykefravær, 14 dager eller mer	0	9599	100 %	Generell	Danmark	[262]
Blindow 2021	Seksuell trakassering	Sykefravær, 21 dager eller mer	+	33044	100 %	Generell	Sverige	[263]
Clausen 2012	Seksuell trakassering	Sykefravær, 8 uker eller mer	0	9520	100 %	Helsesektoren	Danmark	[259]
Holmgren 2013	Stress på arbeidsplassen	Sykefravær, 8 dager eller mer	+	192	100 %	Generell	Sverige	[261]
Hakansson 2010	Stress på arbeidsplassen	Sykefravær, minst én episode året før	+	2286	100 %	Offentlig sektor/ Helsesektoren	Sverige	[195]
Nilsson 2010	Stress på arbeidsplassen	Sykefravær, 7 dager eller mer	0	278	98 %	Sykepleiere	Sverige	[68]
Roelen 2018	Trakassering	Sykefravær, 17 dager eller mer	+	1533	90 %	Sykepleiere	Norge	[264]
Borritz 2010	Uforutsigbarhet	Sykefravær, 2 uker eller mer	+	1734	83 %	Helsesektoren	Danmark	[256]
Sorensen 2023	Vold	Sykefravær, 1 dag eller mer	+	160104	100 %	Generell	Danmark	[254]
Torok 2020	Vold og trusler	Sykefravær, 29 dager eller mer	+	23535	100 %	Helsesektoren	Danmark	[265]
Clausen 2012	Vold og trusler	Sykefravær, 8 uker eller mer	+	9520	100 %	Helsesektoren	Danmark	[259]
Aagestad 2014	Vold og trusler	Sykefravær, 21 dager eller mer	+	925	100 %	Helsesektoren	Norge	[252]
	Organisatoriske arbeidsmiljøfaktorer	Sykefravær uansett årsak						
Helgadottir 2019	Deltidsarbeid	Sykefravær	-	11157	100 %	Generell	Sverige	[276]
Larsen 2020	Kort arbeidsfri	Sykefravær, 30 dager eller mer	+/-	28034 (DK), 6485(FIN)	88% (DK), 93% (FIN)	Helsesektoren	Finland	[271]
Ropponen 2019	Kort arbeidsfri	Sykefravær,1-3 dager	+	18381	90 %	Helsesektoren	Finland	[272]
Shiri 2021	Kort arbeidsfri	Sykefravær,1-3 dager	0	3083	100 %	Varehandel	Finland	[273]
Vedaa 2017	Kort arbeidsfri	Sykefravær, antall dager	+	1538	88 %	Helsesektoren	Norge	[274]
Vedaa 2019	Kveldsarbeid	Sykefravær, antall dager	+	1538	88 %	Helsesektoren	Norge	[275]
Larsen 2020	Kveldsarbeid	Sykefravær, 30 dager eller mer	+/-	28034 (DK), 6485(FIN)	88% (DK), 93% (FIN)	Helsesektoren	Danmark	[271]
Larsen 2020	Lang arbeidsdag	Sykefravær, 30 dager eller mer	+	28034 (DK), 6485(FIN)	88% (DK), 93% (FIN)	Helsesektoren	Finland	[271]
Vedaa 2019	Lang arbeidsdag, over 12 t	Sykefravær, antall dager	-	1538	88 %	Helsesektoren	Norge	[275]
Shiri 2021	Lang arbeidsdag, over 9 t	Sykefravær,1-3 dager	0	3083	100 %	Varehandel	Finland	[273]
Ropponen 2019	Lang ukentlig arbeidstid	Sykefravær,1-3 dager	+	18381	90 %	Helsesektoren	Finland	[272]

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
Larsen 2020	Lang ukentlig arbeidstid, over 40 t	Sykefravær, 30 dager eller mer	+	28034 (DK), 6485(FIN)	88% (DK), 93% (FIN)	Helsesektoren	Finland	[271]
Shiri 2021	Lang ukentlig arbeidstid, over 40 t	Sykefravær,1-3 dager	+	3083	100 %	Varehandel	Finland	[273]
Larsen 2020	Nattarbeid	Sykefravær, 30 dager eller mer	+	28034 (DK), 6485(FIN)	88% (DK), 93% (FIN)	Helsesektoren, gravide ekskludert	Danmark	[271]
Shiri 2021	Nattarbeid	Sykefravær,1-3 dager	+	3083	100 %	Varehandel	Finland	[273]
Vedaa 2017	Nattarbeid	Sykefravær, antall dager	0	1538	88 %	Helsesektoren	Norge	[274]
Vedaa 2019	Nattarbeid	Sykefravær, antall dager	0	1538	88 %	Helsesektoren	Norge	[275]
Larsen 2020	Nattarbeid, flere enn 5 påfølgende	Sykefravær, 30 dager eller mer	+	28034 (DK), 6485(FIN)	88% (DK), 93% (FIN)	Helsesektoren	Danmark	[271]
Ropponen 2019	Nattarbeid, påfølgende	Sykefravær,1-3 dager	+	18381	90 %	Helsesektoren	Finland	[272]
Laaksonen 2010	Overtid	Sykefravær,1-3 dager	-	5036	100 %	Offentlig sektor	Finland	[247]
Fysiske arbeidsmiljøfaktorer		Sykefravær uansett årsak						
Thorsen 2013	Støy	Sykefravær	0	3529	100 %	Generell	Danmark	[191]
Mekaniske og ergonomiske arbeidsmiljøfaktorer		Sykefravær uansett årsak						
Laaksonen 2010	Fysisk anstrengelse	Sykefravær 1-3 dager, 4-14 day, 15+ dagers	0	5036	100 %	Offentlig sektor	Finland	[247]
Andersen 2018	Fysisk anstrengelse (single item)	Sykefravær >6 uker	+	12212	100 %	Generell	Danmark	[278]
Andersen 2012	Fysisk anstrengelse (single item)	Sykefravær >8 uker	+	8592	100 %	Helsesektoren	Danmark	[281]
Nilsson 2010	Fysisk anstrengelse (single item)	Sykefravær total varighet	0	278	98 %	Sykepleiere	Sverige	[68]
Leineweber 2020	Tungt fysisk arbeid (fysisk anstrengelse, tunge løft, fysisk arbeid)	Sykefravær <28 dager og >104 dager	+	2103	95 %	Helsesektoren	Sverige	[250]
	Tungt fysisk arbeid ((ergonomic index, basert på 7 eksponeringer)	Sykefravær total varighet	+			Generell	Danmark	[]
Thorsen 2013	Tungt fysisk arbeid (basert på fysisk aktivitet på jobb, løft og skyving)	Sykefravær >14 dager	+	3529	100 %	Generell	Danmark	[191]
Schram 2021	Tungt fysisk arbeid (eg, løft og bæring av tunge gjenstander, graving, måking eller hamring, manuel håndtering, kne/hukstående, uheldige arbeidsposisjoner.	Sykefravær varighet	+	210992	100 %	Generell (50-63 år ved baseline)	Finland	[209]
Andersen 2018	Tungt fysisk arbeid (Index av 7-8 eksponeringer; stående/gåing, vridd eller fremoverbøyd stilling uten støtte, hender over skulderhøyde, gjentakende bevegelser, kne/huksittende, dra/skyve, løfte eller bære)	Sykefravær >6 uker	+	12212	100 %	Generell	Danmark	[278]
Torok 2020	Tungt fysisk arbeid (index basert på tunge løft, draing/skyving, ensidige arbeidsposisjon og bevegelser)	Sykefravær >29 dager	+	28925	79 %	Sykehus ansatte	Danmark	[280]

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
Andersen 2021	Tungt fysisk arbeid (index: hendene over skulderhøyde, repeterende arm bevegelser, kne/hukstående, tunge løft, sitting, ståing, skyving and draing, vridd eller fremoverbøyd stilling uten støtte)	Sykefravær > 6 uker	+	36376	100 %	Generell	Danmark	[279]
Laaksonen 2010	Tungt fysisk arbeid (Kombinasjon av uheldige arbeidsstillinger, repetetive vridde stilling, gjentakende bevegelser, tung fysisk anstrengelse eller løft eller bæring, stående, og gående)	Sykefravær 1-3 dager, 4-14 day, 15+ dagers	+	5036	100 %	Offentlig sektor	Finland	[247]
Pedersen 2020	Tungt fysisk arbeid (oppsummeringsindeks, fra åtte spesifikke eksponeringer for fysisk arbeidsbelastning - ikke spesifisert hvilke).	Sykefravær >30 dager	+	796153	100 %	Generell	Danmark	[206]
Hartikainen 2022	Tungt fysisk arbeid (ulike eksponeringer, ikke spesifisert hvilke)	Sykefravær >14 dager	+	5878648	100 %	Generell	Finland	[246]
Leineweber 2020	Uheldige arbeidsstillinger (fremoverbøyd og eller vridd)	Sykefravær <28 dager og >104 dager	+	2103	95 %	Helsesektoren	Sverige	[250]
Thorsen 2021	Fremoverbøyd stilling	Sykefravær >6 dager	+	16356	100 %	Generell	Danmark	[251]
Thorsen 2021	Fremoverbøyd stilling	Sykefravær >21 dager	0	16356	100 %	Generell	Danmark	[251]
Saastamoinen 2014	Uheldige arbeidsstillinger	Sykefravær > 3 dager	+	3084	100 %	Offentlig sektor	Finland	[248]
Saastamoinen 2014	Vridd kroppsstilling	Sykefravær > 3 dager	+	3084	100 %	Offentlig sektor	Finland	[248]
Thorsen 2021	Løft eller bæring av gjenstander	Sykefravære >6 dager	+	16356	100 %	Generell	Danmark	[251]
Thorsen 2021	Løft eller bæring av gjenstander	Sykefravære >21 dager	0	16356	100 %	Generell	Danmark	[251]
Saastamoinen 2014	Manuel håndtering (fysisk tung anstrengelse eller løft og bæring av tunge gjenstander)	Sykefravær > 3 dager	+	3084	100 %	Offentlig sektor	Finland	[248]
Laaksonen 2010	Dataarbeid (kombinasjon av å jobbe med en dataskjermterminal, bruke datamus og gjøre stillesittende arbeid)	Sykefravær 1-3 dager, 4-14 day, 15+ dagers	0	5036	100 %	Offentlig sektor	Finland	[247]
Saastamoinen 2014	Gåing	Sykefravær > 3 dager	0	3084	100 %	Offentlig sektor	Finland	[248]
Saastamoinen 2014	Gjentakende bevegelser (generell)	Sykefravær > 3 dager	+	3084	100 %	Offentlig sektor	Finland	[248]
Saastamoinen 2014	Stående	Sykefravær > 3 dager	+	3084	100 %	Offentlig sektor	Finland	[248]
Kjemiske og biologiske arbeidsmiljøfaktorer		Sykefravær uansett årsak						
Thorsen 2021	Vått arbeid	Sykefravær uansett årsak	+	16356	100 %	Generell	Danmark	[251]
Alfonso 2016	Vått arbeid, avfallshåndtering og renholdsmidler	Sykefravær uansett årsak	+	2745	100 %	Generell	Norge	[282]

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
Leineweber 2020	Vått arbeid	Sykefravær <28 dager og >104 dager	+	2103	95 %	Helse	Sverige	[250]
Leineweber 2020	Løsemidler	Sykefravær <28 dager	+	2103	95 %	Helse	Sverige	[250]
Leineweber 2020	Løsemidler	Sykefravær >104 dager	0	2103	95 %	Helse	Sverige	[250]
Leineweber 2020	Avføring	Sykefravær <28 dager og >104 dager	0	2103	95 %	Helse	Sverige	[250]
	Kombinerede arbeidsmiljøfaktorer	Sykefravær uansett årsak						
Brandt 2023	4-5 sikkerhetsmiljøproblemer i tillegg til at de hadde fysisk tungt arbeid	Sykefravær, minst 6 uker	+	32716	100 %	Generell	Danmark	[283]
Helgesson 2020	Lav jobbkontroll kombinert med fysisk tungt arbeid	Sykefravær, minst 15 dager	+	14372	91 %	Hjelpepleiere	Sverige	[284]
Helgesson 2020	Lav jobbkontroll kombinert med uhelidige posisjoner	Sykefravær, minst 15 dager	+	14372	91 %	Sykepleiere og hjelpepleiere	Sverige	[284]
Helgesson 2020	Høye jobbkrav kombinert med fysisk tungt arbeid eller uheldige posisjoner	Sykefravær, minst 15 dager	+	14372	91 %	Sykepleiere og hjelpepleiere	Sverige	[284]

4.2 Diagnosespesifikt sykefravær

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
	Psykososiale arbeidsmiljøfaktorer	Diagnosespesifikt sykefravær						
Knutsen 2024	Bemyndigende ledelse	Sykefravær, 16 dager eller mer, pga psykiske lidelser	0	1819	95 %	Eldreomsorg	Norge	[287]
Clark 2021	Diskriminasjon	Sykefravær, 10 dager eller mer, pga psykiske lidelser	+	30870	78 %	Offentlig sektor	Finland	[266]
Knutsen 2024	Emosjonell dissonans	Sykefravær, 16 dager eller mer, pga psykiske lidelser	+	1819	95 %	Eldreomsorg	Norge	[287]
Framke 2023	Høye emosjonelle krav	Sykefravær, 30 dager eller mer, pga psykiske lidelser	+	1841250	100 %	Generell	Danmark	[257]
Framke 2023	Høye emosjonelle krav	Sykefravær, 30 dager eller mer, pga muskel- og skjelettproblemer	+	1841250	100 %	Generell	Danmark	[257]
Knutsen 2024	Høye emosjonelle krav	Sykefravær, 16 dager eller mer, pga psykiske lidelser	+	1819	95 %	Eldreomsorg	Norge	[287]
Heinonen 2022	Høye jobbkrav	Sykefravær, 11 dager eller mer, pga psykiske lidelser	+	3048	100 %	Generell	Finland	[288]
Kivimaki 2010	Høye jobbkrav	Sykefravær, 10 dager eller mer, pga psykiske lidelser	+	2784	100 %	Sykepleiere	Finland	[289]
Siren 2020	Høye jobbkrav	Sykefravær, 10 dager eller mer, pga psykiske lidelser	0	2293	100 %	Generell	Finland	[286]

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
Leineweber 2020	Høye jobbkrav	Sykefravær, 15-28 dager eller 104 dager eller mer, pga psykiske lidelser	0	2103	95 %	Helsesektoren	Sverige	[250]
Leineweber 2020	Høye jobbkrav	Sykefravær, 104 dager eller mer, pga muskel- og skjelettproblemer	0	2103	95 %	Helsesektoren	Sverige	[250]
Leineweber 2020	Høye jobbkrav	Sykefravær, 15-28 dager, pga muskel- og skjelettproblemer	+	2103	95 %	Helsesektoren	Sverige	[250]
Stevens 2022	Høye jobbkrav	Sykefravær, 1-84 dager, pga nedre ryggsmarter	+	527	95 %	Eldreomsorg	Danmark	[34]
Knutsen 2024	Høye jobbkrav	Sykefravær, 16 dager eller mer, pga psykiske lidelser	0	1819	95 %	Eldreomsorg	Norge	[287]
Siren 2020	Job strain (høye krav/lav kontroll)	Sykefravær, 10 dager eller mer, pga skulderlidelse	0	2293	100 %	Generell	Finland	[286]
Foss 2011	Høy jobbkontroll	Sykefravær, 8 uker eller mer, pga muskel- og skjelettproblemer	0	4411	100 %	Generell	Norge	[285]
Heinonen 2022	Høy jobbkontroll	Sykefravær, 11 dager eller mer, pga psykiske lidelser	-	3048	100 %	Generell	Finland	[288]
Siren 2020	Høy jobbkontroll	Sykefravær, 10 dager eller mer, pga skulderlidelse	0	2293	100 %	Generell	Finland	[286]
Leineweber 2020	Høy jobbkontroll	Sykefravær, 15-28 dager eller 104 dager eller mer, pga psykiske lidelser	0	2103	95 %	Helsesektoren	Sverige	[250]
Leineweber 2020	Høy jobbkontroll	Sykefravær, 15-28 dager eller 104 dager eller mer, pga muskel- og skjelettproblemer	0	2103	95 %	Helsesektoren	Sverige	[250]
Knutsen 2024	Høy jobbkontroll	Sykefravær, 16 dager eller mer, pga psykiske lidelser	0	1819	95 %	Eldreomsorg	Norge	[287]
Leineweber 2020	Lav sosial støtte, ledelsen og kollegaer	Sykefravær, 15-28 dager eller 104 dager eller mer, pga muskel- og skjelettproblemer	0	2103	95 %	Helsesektoren	Sverige	[250]
Leineweber 2020	Lav sosial støtte, ledelsen og kollegaer	Sykefravær, 15-28 dager eller 104 dager eller mer, pga psykiske lidelser	0	2103	95 %	Helsesektoren	Sverige	[250]
Roelen 2018	Lav sosial støtte, kombinasjonsvariabel	Sykefravær, 17 dager eller mer, pga psykiske lidelser	+	1533	90 %	Sykepleiere	Norge	[264]
Siren 2020	Lav sosial støtte, kombinasjonsvariabel	Sykefravær, 10 dager eller mer, pga skulderlidelse	0	2293	100 %	Generell	Finland	[286]
Foss 2011	Lav sosial støtte, ledelsen	Sykefravær, 8 uker eller mer, pga muskel- og skjelettproblemer	+	4411	100 %	Generell	Norge	[285]

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
Foss 2010	Lav sosial støtte, ledelsen	Sykefravær, 8 uker eller mer, pga psykiske lidelser	+	4411	100 %	Generell	Norge	[291]
Knutsen 2024	Lav sosial støtte, ledelsen	Sykefravær, 16 dager eller mer, pga psykiske lidelser	0	1819	95 %	Eldreomsorg	Norge	[287]
Knutsen 2024	Positive utfordringer på jobb	Sykefravær, 16 dager eller mer, pga psykiske lidelser	0	1819	95 %	Eldreomsorg	Norge	[287]
Knutsen 2024	Rettferdig ledelse	Sykefravær, 16 dager eller mer, pga psykiske lidelser	0	1819	95 %	Eldreomsorg	Norge	[287]
Knutsen 2024	Rolleklarhet	Sykefravær, 16 dager eller mer, pga psykiske lidelser	0	1819	95 %	Eldreomsorg	Norge	[287]
Knutsen 2024	Rollekonflikt	Sykefravær, 16 dager eller mer, pga psykiske lidelser	0	1819	95 %	Eldreomsorg	Norge	[287]
Virtanen 2010	Stress på arbeidsplassen	Sykefravær, 9 dager eller mer, pga depresjon	+	5166	93 %	Sykepleiere, leger	Finland	[292]
Virtanen 2010	Stress på arbeidsplassen	Sykefravær, 9 dager eller mer, pga stress og psykiske lidelser	0	5166	93 %	Sykepleiere, leger	Finland	[292]
Roelen 2018	Trakassering	Sykefravær, 17 dager eller mer, pga psykiske lidelser	+	1533	90 %	Sykepleiere	Norge	[264]
Foss 2011	Uforutsigbarhet	Sykefravær, 8 uker eller mer, pga muskel- og skjelettproblemer	0	4411	100 %	Generell	Norge	[285]
Knutsen 2024	Uforutsigbarhet	Sykefravær, 16 dager eller mer, pga psykiske lidelser	0	1819	95 %	Eldreomsorg	Norge	[287]
Wijkander 2023	Vold og trusler	Sykefravær, 14 dager eller mer, pga psykiske lidelser	+	8772	100 %	Generell	Sverige	[290]
Organisatoriske arbeidsmiljøfaktorer		Diagnosespesifikt sykefravær						
Foss 2011	Skiftarbeid	Sykefravær mer enn 8 uker pga muskelskjelettplager	0	4411	100 %	Generell befolkning	Norge	[285]
Aagestad 2014	Skiftarbeid	Sykefravær mer enn 21 dager pga muskelskjelettplager	0	925	100 %	Generell befolkning	Norge	[252]
Mekaniske og ergonomiske arbeidsmiljøfaktorer		Diagnosespesifikt sykefravær						
Siren 2020	Tungt fysisk arbeid (eg, løft og bæring av tunge gjenstander, graving, måking eller hamring)	Sykefravær på grunn av skulderlesjon	+	2293	100 %	Oslobefolkningen (30-45 år)	Norge	[286]
Foss 2011	Tungt fysisk arbeid (fysisk tungt arbeid eller arbeid med mye gåing å løft, vs sittende arbeid eller arbeid med mye gåing)	Sykefravær over 8 uker på grunn av muskel- skjelettproblemer	+	4411	100 %	Oslobefolkningen (30-45 år)	Norge	[285]

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
d'Errico 2022	Tungt fysisk arbeid (gjennomsnitt av tunge løft (≥15 kg), fremoverbøyd posisjon, hyppig vridt kroppsstilling, vridde stilling, and fysisk anstrengelse)	Sykefravær i over 14 dager grunnet ryggplager	+	hoved kohort: 409911; subkohort: 160762	100 %	Generell	Sverige	[293]
Jorgensen 2013	Tungt fysisk arbeid (weighted sum 15 items, hyppighet av løft i fremoverbøyd og/eller vridt stilling, armene over skulderhøyde, huk/knестående, gående, løft med oppreist overkropp)	Sykefravær grunnet ryggplager	-	1661	100 %	Omsorgsarbeidere i sykehjem	Danmark	[45]
Siren 2020	Arbeid med hendende over skulderhøyde	Sykefravær på grunn av skulderlesjon	+	2293	100 %	Oslobefolkningen (30-45 år)	Norgee	[286]
Siren 2020	Fremoverbøyd stilling	Sykefravær på grunn av skulderlesjon	+	2293	100 %	Oslobefolkningen (30-45 år)	Norgee	[286]
Siren 2020	Kraftfulle håndbevegelser	Sykefravær på grunn av skulderlesjon	+	2293	100 %	Oslobefolkningen (30-45 år)	Norgee	[286]
Siren 2020	Manuel håndtering av tunge gjenstander	Sykefravær på grunn av skulderlesjon	+	2293	100 %	Oslobefolkningen (30-45 år)	Norgee	[286]
Januario 2021	Patientforflytning uten hjelpemidler eller assistanse, med hindringer	Sykefravær relatert til nakke/ skulderplager og/eller ryggplager	+	467	95 %	Sykehjemsansatte	Danmark	[50]
Leineweber 2020	Tungt fysisk arbeid (fysisk anstrengelse, tunge løft, fysisk arbeid)	Sykefravær <28 dager grunnet muskel- skjelettdiagnoser	+	2103	95 %	Helsesektoren	Sverige	[250]
Leineweber 2020	Tungt fysisk arbeid (fysisk anstrengelse, tunge løft, fysisk arbeid)	Sykefravær >104 dager grunnet muskel- skjelettdiagnoser	0	2103	95 %	Helsesektoren	Sverige	[250]
Leineweber 2020	Uheldige arbeidsstillinger (fremoverbøyd og eller vridt)	Sykefravær <28 dager og >104 dager muskel- skjelettdiagnoser	+	2103	95 %	Helsesektoren	Sverige	[250]
Leineweber 2020	Uheldige arbeidsstillinger (fremoverbøyd og eller vridt)	Sykefravær <28 dager og >104 dager grunnet psykiske diagnose	0	2103	95 %	Helsesektoren	Sverige	[250]
Leineweber 2020	Tungt fysisk arbeid (fysisk anstrengelse, tunge løft, fysisk arbeid)	Sykefravær <28 dager og >104 dager grunnet psykiske diagnose	0	2103	95 %	Helsesektoren	Sverige	[250]
Kjemiske og biologiske arbeidsmiljøfaktorer		Diagnosespesifikt sykefravær						
Leineweber 2020	Vått arbeid	Sykefravær <28 dager muskel- skjelettdiagnoser	+	2103	95 %	Helsesektoren	Sverige	[250]
Leineweber 2020	Vått arbeid	Sykefravær >104 dager muskel- skjelettdiagnoser	0	2103	95 %	Helsesektoren	Sverige	[250]
Leineweber 2020	Vått arbeid	Sykefravær <28 dager og >104 dager grunnet psykiske diagnose	0	2103	95 %	Helsesektoren	Sverige	[250]
Leineweber 2020	Løsemidler	Sykefravær <28 dager muskel- skjelettdiagnoser	+	2103	95 %	Helsesektoren	Sverige	[250]
Leineweber 2020	Løsemidler	Sykefravær >104 dager muskel- skjelettdiagnoser	0	2103	95 %	Helsesektoren	Sverige	[250]

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
Leineweber 2020	Løsemidler	Sykefravær <28 dager og >104 dager grunnet psykiske diagnose	0	2103	95 %	Helsesektoren	Sverige	[250]
Leineweber 2020	Avføring	Sykefravær <28 dager og >104 dager muskel- skjelettdiagnoser	0	2103	95 %	Helsesektoren	Sverige	[250]
Leineweber 2020	Avføring	Sykefravær <28 dager og >104 dager grunnet psykiske diagnose	0	2103	95 %	Helsesektoren	Sverige	[250]

4.3 Uførepensjon unansett årsak

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
	Psykososiale arbeidsmiljøfaktorer	Uførepensjon unansett årsak						
Andersen 2020	Høye emosjonelle krav	Uførepensjon	0	4699	100 %	Eldreomsorg	Danmark	[301]
Framke 2024	Høye emosjonelle krav	Uførepensjon	+	809416	100 %	Generell	Danmark	[302]
Lahelma 2012	Høye jobbkrav	Uførepensjon	0	5122	100 %	Offentlig sektor	Finland	[296]
Falkstedt 2023	Høye jobbkrav	Uførepensjon	-	1838365	100 %	Generell	Sverige	[299]
Canivet 2013	Høye jobbkrav	Uførepensjon	+	3359	100 %	Generell	Sverige	[298]
Andersen 2020	Innflytelse	Uførepensjon	0	4699	100 %	Eldreomsorg	Danmark	[301]
Mantyniemi 2012	Job strain (høye krav/lav kontroll)	Uførepensjon	+	53229	100 %	Offentlig sektor	Finland	[300]
Falkstedt 2023	Job strain (høye krav/lav kontroll)	Uførepensjon	+	1838365	100 %	Generell	Sverige	[299]
Canivet 2013	Job strain (høye krav/lav kontroll)	Uførepensjon	+	3359	100 %	Generell	Sverige	[298]
Vahtera 2010	Høy jobbkontroll	Uførepensjon	-	23807	100 %	Offentlig sektor	Finland	[295]
Lahelma 2012	Høy jobbkontroll	Uførepensjon	-	5122	100 %	Offentlig sektor	Finland	[296]
Emberland 2017	Høy jobbkontroll	Uførepensjon	0	6902	100 %	Generell	Norge	[294]
Badarin 2023	Høy jobbkontroll	Uførepensjon	-	1804242	100 %	Generell	Sverige	[297]
Falkstedt 2023	Høy jobbkontroll	Uførepensjon	-	1838365	100 %	Generell	Sverige	[299]
Canivet 2013	Høy jobbkontroll	Uførepensjon	-	3359	100 %	Generell	Sverige	[298]
Andersen 2020	Lav ledelseskvalitet	Uførepensjon	0	4699	100 %	Eldreomsorg	Danmark	[301]
Lahelma 2012	Lav sosial støtte, kombinasjonsvariabel	Uførepensjon	+	5122	100 %	Offentlig sektor	Finland	[296]
Canivet 2013	Lav sosial støtte, kombinasjonsvariabel	Uførepensjon	+	3359	100 %	Generell	Sverige	[298]
Clausen 2023	Mobbing	Uførepensjon	+	8731	100 %	Eldreomsorg	Danmark	[306]
Bratsberg 2022	Monotont arbeid	Uførepensjon	+	376413	100 %	Generell	Norge	[203]
Emberland 2017	Positive utfordringer	Uførepensjon	0	6902	100 %	Generell	Norge	[294]
Pyoria 2021	Prekært arbeid	Uførepensjon	0	8142	100 %	Generell	Finland	[305]
Juani 2016	Rettferdighet på arbeidsplassen	Uførepensjon	-	20271	100 %	Offentlig sektor	Finland	[303]
Emberland 2017	Rettferdighet på arbeidsplassen	Uførepensjon	0	6902	100 %	Generell	Norge	[294]
Andersen 2020	Rollekonflikt	Uførepensjon	0	4699	100 %	Eldreomsorg	Danmark	[301]

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
Emberland 2017	Rollekonflikt	Uførepensjon	+	6902	100 %	Generell	Norge	[294]
Clausen 2023	Seksuell trakassering	Uførepensjon	0	8731	100 %	Eldreomsorg	Danmark	[306]
Sorensen 2022	Uheldig lederstil	Uførepensjon	0	29412	100 %	Generell	Danmark	[304]
Clausen 2023	Vold og trusler	Uførepensjon	0	8731	100 %	Eldreomsorg	Danmark	[306]
Fysiske arbeidsmiljøfaktorer		Uførepensjon uansett årsak						
Lahelma 2012	Hazardous exposures (smuss og støv, fuktighet og fuktighet, støy, løsemidler eller annet irriterende stoffer, problemer med belysning eller temperatur)	Uførepensjon	0	5122	100 %	Helsesektoren	Finland	[296]
Mekaniske og ergonomiske arbeidsmiljøfaktorer		Uførepensjon uansett årsak						
Badarin 2022	Reduksjon i fysisk tungt arbeid (basert på 8 eksponeringer, ikke spesifisert)	Uførepensjon	-	174938	100 %	Generell	Sverige	[309]
Nilsson 2010	Fysisk anstrengelse (single item)	Uførepensjon	-	278	98 %	Sykepleiere	Sverige	[68]
Kjellberg 2016	Fysisk tungt arbeid (basert på 8 eksponeringer: tunge løft, gjentakende og ensidig bevegelser, uheldige stillinger, vibrasjon, blir daglig svett av fysisk anstrengelse, kontakt med skitt, støy, risiko for eksponering for ulykker.	Uførepensjon	+	5597	100 %	Generell	Sverige	[308]
d'Errico 2022	Tungt fysisk arbeid (mean of tunge løft (≥ 15 kg), fremoverbøyd posisjon, hyppig vridd kroppsstilling, vridde stilling, and fysisk anstrengels	Uførepensjon	+	hoved kohort: 409911; subkohort: 160762	100 %	Generell	Sverige	[293]
Pedersen 2020	Tungt fysisk arbeid (oppsummeringsindeks, fra åtte spesifikke eksponeringer for fysisk arbeidsbelastning - ikke spesifisert hvilke).	Uførepensjon	+	796153	100 %	Generell	Danmark	[206]
Schram 2021	Tungt fysisk arbeid (eg, løft og bæring av tunge gjenstander, graving, måking eller hamring, manuel håndtering, kne/hukstående, uheldige arbeidsposisjoner)	Uførepensjon	+	210992	100 %	Generell (50-63 år ved basline)	Finland	[209]
Lahelma 2012	Tungt fysisk arbeid (basert på uheldige stillinger, gjentatt rotasjon i overkroppen, gjentakende bevegelser, høy fysisk anstrengelse eller løft og bæring, ståing og gåing)	Uførepensjon	+	5122	100 %	Helsesektoren	Finland	[296]
Emberland 2017	Manuell håndtering og/eller tunge løft	Uførepensjon	+	6902	100 %	Generell	Norge	[294]
Lahelma 2012	PC arbeid	Uførepensjon	-	5122	100 %	Ansatte Helsinki by (40-60 år)	Finland	[296]
Andersen 2020	Fysisk anstrengelse (single item)	Uførepensjon	+	4699	100 %	Sykehjemsansatte	Danmark	[301]

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
Badarin 2023	Tungt fysisk arbeid (index av 8 eksponeringer: tunge løft, fysisk anstrengelse, fremoverbøyd stilling, vridd stilling, hender over skulderhøyde, gjentakende arbeid og hyppig fremoverbøyd og vridde stillinger).	Uførepensjon	+	1804242	100 %	Generell	Sverige	[297]
Kjellberg 2016	Tungt fysisk arbeid (basert på 8 eksponeringer: tunge løft, gjentakende og ensidig bevegelser, uheldige stillinger, vibrasjon, blir daglig svett av fysisk anstrengelse, kontakt med skitt, støy, risiko for eksponering for ulykker).	Uførepensjon	+	5597	100 %	Generell	Sverige	[308]
Falkstedt 2021	Tungt fysisk arbeid (basert på 8 eksponeringer: tunge løft, uheldige stillinger, gjentakende arbeid, fysisk belastende arbeid).	Uførepensjon	+	946523	100 %	Generell	Sverige	[307]
Kombinerede eksponeringer		Uførepensjon uansett årsak						
Badarin 2023	Tungt fysisk arbeid og lav eller moderate jobbkontroll	Uførepensjon	0	1804242	100 %	Generell	Sverige	[297]

4.4 Diagnosespesifikk uførepensjon

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
Psykososiale arbeidsmiljøfaktorer		Diagnosespesifikk uførepensjon						
Siren 2019	Monotont arbeid	Uførepensjon pga skulderlesjon	+	561037	100 %	Generell	Finland	[310]
Siren 2019	Monotont arbeid	Uførepensjon pga skulderlesjon	+	561037	100 %	Helsesektoren	Finland	[310]
Siren 2019	Monotont arbeid	Uførepensjon pga skulderlesjon	+	561037	100 %	Produksjon/industri	Finland	[310]
Vahtera 2010	Høy jobbkontroll	Uførepensjon pga psykiske lidelser	0	23807	100 %	Offentlig sektor	Finland	[295]
Vahtera 2010	Høy jobbkontroll	Uførepensjon pga kreft	0	23807	100 %	Offentlig sektor	Finland	[295]
Vahtera 2010	Høy jobbkontroll	Uførepensjon pga hjerte- og karsykdommer	0	23807	100 %	Offentlig sektor	Finland	[295]
Vahtera 2010	Høy jobbkontroll	Uførepensjon pga nervesykdommer	0	23807	100 %	Offentlig sektor	Finland	[295]
Vahtera 2010	Høy jobbkontroll	Uførepensjon pga muskel- og skjelettproblemer	+	23807	100 %	Offentlig sektor	Finland	[295]
Badarin 2023	Høy jobbkontroll	Uførepensjon pga muskel- og skjelettproblemer	-	1804242	100 %	Generell	Sverige	[297]
Falkstedt 2023	Høye jobbkrav	Uførepensjon pga muskel- og skjelettproblemer	-	1838365	100 %	Generell	Sverige	[299]

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
Falkstedt 2023	Høye jobbkrav	Uførepensjon pga psykiske lidelser	0	1838365	100 %	Generell	Sverige	[299]
Falkstedt 2023	Høye jobbkrav	Uførepensjon pga hjerte- og karsykdommer	0	1838365	100 %	Generell	Sverige	[299]
Falkstedt 2023	Høy jobbkontroll	Uførepensjon pga muskel- og skjelettproblemer	-	1838365	100 %	Generell	Sverige	[299]
Falkstedt 2023	Høy jobbkontroll	Uførepensjon pga psykiske lidelser	-	1838365	100 %	Generell	Sverige	[299]
Falkstedt 2023	Høy jobbkontroll	Uførepensjon pga hjerte- og karsykdommer	-	1838365	100 %	Generell	Sverige	[299]
Falkstedt 2023	Job strain (høye krav/lav kontroll)	Uførepensjon pga psykiske lidelser	+	1838365	100 %	Generell	Sverige	[299]
Mantyniemi 2012	Job strain (høye krav/lav kontroll)	Uførepensjon pga muskel- og skjelettproblemer	+	53229	100 %	Offentlig sektor	Finland	[300]
Mantyniemi 2012	Job strain (høye krav/lav kontroll)	Uførepensjon pga depresjon	0	53229	100 %	Offentlig sektor	Finland	[300]
Mantyniemi 2012	Job strain (høye krav/lav kontroll)	Uførepensjon pga koronarsyndrom	0	53229	100 %	Offentlig sektor	Finland	[300]
Siren 2019	Høye jobbkrav	Uførepensjon pga skulderlesjon	0	561037	100 %	Generell	Finland	[310]
Siren 2019	Høy jobbkontroll	Uførepensjon pga skulderlesjon	0	561037	100 %	Generell	Finland	[310]
Siren 2019	Job strain (høye krav/lav kontroll)	Uførepensjon pga skulderlesjon	+	561037	100 %	Generell	Finland	[310]
Siren 2019	Kombinasjon av høye krav og høy kontroll	Uførepensjon pga skulderlesjon	-	561037	100 %	Generell	Finland	[310]
Siren 2019	Høye jobbkrav	Uførepensjon pga skulderlesjon	0	561037	100 %	Helsesektoren	Finland	[310]
Pyoria 2021	Prekært arbeid	Uførepensjon pga depresjon	0	8142	100 %	Generell	Finland	[305]
Juvani 2016	Rettferdighet på arbeidsplassen	Uførepensjon pga depresjon	-	20271	100 %	Offentlig sektor	Finland	[303]
Juvani 2016	Rettferdighet på arbeidsplassen	Uførepensjon pga muskel- og skjelettproblemer	-	20271	100 %	Offentlig sektor	Finland	[303]
Organisatoriske arbeidsmiljøfaktorer		Diagnosespesifikk utførepensjon						
Ropponen 2012	Skiftarbeid	Uførepensjon pga korsryggplager	0	7052	100 %	Generell	Finland	[311]
Hublin 2010	Skiftarbeid	Uførepensjon pga hjertekarsykdom	0	10303	100 %	Generell	Finland	[107]
Fysiske arbeidsmiljøfaktorer		Diagnosespesifikk utførepensjon						
Ropponen 2012	Arbeid utendørs	Uførepensjon pga korsryggplager	0	7052	100 %	Generell	Finland	[311]
Mekaniske og ergonomiske arbeidsmiljøfaktorer		Diagnosespesifikk utførepensjon						
Falkstedt 2021	Tungt fysisk arbeid (basert på 8 eksponeringer: tunge løft, uheldige stillinger, gjentakende arbeid, fysisk belastende arbeid).	Uførepensjon grunnet psykiske plager	-	946523	100 %	General working population (44-63 alder)	Sverige	[307]

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
Badarin 2022	Reduskjon i fysisk tungt arbeid (basert på 8 eksponeringer, ikke spesifisert)	Uførepensjon grunnet muskel- og skjelettdiagnoser	-	174938	100 %	Generell	Sverige	[309]
Solovieva 2018	Kne /huk sittende	Uførepensjon grunnet hofteartrose	+	561037	100 %	Generell (30-60år)	Finland	[312]
Solovieva 2018	Sittende arbeid	Uførepensjon grunnet hofteartrose	-	561037	100 %	Generell (30-60år)	Finland	[312]
Solovieva 2018	Fysisk tungt arbeid	Uførepensjon grunnet hofteartrose	+	561037	100 %	Generell (30-60år)	Finland	[312]
Badarin 2023	Tungt fysisk arbeid (index av 8 eksponeringer: tunge løft, fysisk anstrengelse, fremoverbøyd stilling, vridd stilling, hender over skulderhøyde, gjentakende arbeid og hyppig fremoverbøyd og vridde stillinger).	Uførepensjon grunnet muskel- og skjelettdiagnoser	+	1804242	100 %	Generell	Sverige	[297]
Kjellberg 2016	Tungt fysisk arbeid (basert på 8 eksponeringer: tunge løft, gjentakende og ensidig bevegelser, uheldige stillinger, vibrasjon, blir daglig svett av fysisk anstrengelse, kontakt med skitt, støy, risiko for eksponering for ulykker).	Uførepensjon grunnet muskel- og skjelettdiagnoser	+	5597	100 %	Generell	Sverige	[308]
Falkstedt 2021	Tungt fysisk arbeid (basert på 8 eksponeringer: tunge løft, uhelding stillinger, gjentakende arbeid, fysisk belastend arbeid).	Uførepensjon grunnet muskel- og skjelettdiagnoser	+	946523	100 %	General working population (44-63 alder)	Sverige	[307]
Falkstedt 2021	Tungt fysisk arbeid (basert på 8 eksponeringer: tunge løft, uhelding stillinger, gjentakende arbeid, fysisk belastend arbeid).	Uførepensjon grunnet hjertekarsykdom	+	946523	100 %	General working population (44-63 alder)	Sverige	[307]
Falkstedt 2021	Tungt fysisk arbeid (basert på 8 eksponeringer: tunge løft, uhelding stillinger, gjentakende arbeid, fysisk belastend arbeid).	Uførepensjon grunnet luftveissykdommer	+	946523	100 %	General working population (44-63 alder)	Sverige	[307]
Ropponen 2012	Stående arbeid	Uførepensjon grunnet ryggplager	0	7052	100 %	Generell	Finland	[311]
Ropponen 2012	Løft og bæring	Uførepensjon grunnet ryggplager	+	7052	100 %	Generell	Finland	[311]
Ropponen 2012	Tungt fysisk arbeid	Uførepensjon grunnet ryggplager	+	7052	100 %	Generell	Finland	[311]
Siren 2019	Tungt fysisk arbeid (oppsummeringsindeks, fra åtte spesifikke eksponeringer for fysisk arbeidsbelastning - ikke spesifisert hvilke).	Uførepensjon grunnet ryggplager	+	561037	100 %	Generell	Finland	[310]
Siren 2019	Tunge løft	Uførepensjon grunnet ryggplager	-	561037	100 %	Generell	Finland	[310]
Siren 2019	Fremoverbøyd stilling	Uførepensjon grunnet ryggplager	+	561037	100 %	Generell	Finland	[310]
Kontio 2018	Tungt fysisk arbeid (eg, løft og bæring av tunge gjenstander, graving, måking eller hamring)	Uførepensjon grunnet kneartrose	+	561013	100 %	Generell	Finland	[313]
Kontio 2018	Kne /huk sittende	Uførepensjon grunnet kneartrose	+	561013	100 %	Generell	Finland	[313]
Kontio 2018	Sittende arbeid	Uførepensjon grunnet kneartrose	-	561013	100 %	Generell	Finland	[313]

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
	Kombinerede eksponeringer	Diagnosespesifikk uførepensjon						
Badarin 2023	Tungt fysisk arbeid og lav eller moderate jobbkontroll	Uførepensjon pga muskelskjelettplager	0	1804242	100 %	Generell	Sverige	[297]

4.5 Tidlig pensjonering

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
	Psykososiale arbeidsmiljøfaktorer	Tidlig pensjonering						
Gortz 2012	Høye jobbkrav	Tidlig pensjonering	0	7000 observasjoner	100 %	Barnehage	Danmark	[316]
Sejbaek 2013	Høye jobbkrav	Tidlig pensjonering	0	2444	96 %	Eldreomsorg	Danmark	[315]
Gyllensten 2020	Job strain (høye krav/lav kontroll)	Tidlig pensjonering	0	196	100 %	Bilproduksjon	Sverige	[317]
Gortz 2012	Kompetanse på arbeidsplassen (antall lærere)	Tidlig pensjonering	+	7000 observasjoner	100 %	Barnehage	Danmark	[316]
Sejbaek 2013	Lav dedikasjon til arbeidsplassen	Tidlig pensjonering	+	2444	96 %	Eldreomsorg	Danmark	[315]
Undem 2022	Høy jobbkontroll	Tidlig pensjonering	0	67773	100 %	Generell	Norge	[314]
Sejbaek 2013	Høy jobbkontroll	Tidlig pensjonering	0	2444	96 %	Eldreomsorg	Danmark	[315]
Undem 2022	Monotont arbeid	Tidlig pensjonering	0	67773	100 %	Generell	Norge	[314]
	Fysiske arbeidsmiljøfaktorer	Tidlig pensjonering						
Stengard 2022	Farlige fysiske eksponeringer (støy, dårlig eller overdrevent sterkt lys, overdreven varme, kulde eller trekk, helkroppsvibrasjoner, gift- eller irriterende stoffer, og fare for skade)	Tidlig pensjonering	+	2934	100 %	Generell, over 61 år	Sverige	[318]
	Mekaniske og ergonomiske arbeidsmiljøfaktorer	Tidlig pensjonering						
Sejbaek 2013	Fysisk anstrengelse (single item)	Ønske om å pensjonere seg	+	2444	96 %	Sykehjemansatte	Danmark	[315]
Stengard 2022	Fysisk tungt arbeid (basert på physical arbeid, tunge løft, uheldige stillinger)	Tidligpensjonering	+	2934	100 %	Generell (>61 år)	Sverige	[318]
Schram 2021	Fysisk tungt arbeid (eg, løft og bæring av tunge gjenstander, graving, måking eller hamring, manuel håndtering, kne/hukstående, uheldige arbeidsposisjoner)	Tidligpensjonering	0	210992	100 %	Generell (50-63 år ved basline)	Finland	[209]
	Kombinerede eksponeringer	Tidlig pensjonering						
Stengard 2023	Fysisk tungt arbeid, sosial støtte	Tidlig pensjonering	-	1209	100 %	Generell (>59 år)	Sverige	[319]
Stengard 2023	Fysisk tungt arbeid, innflytelse på arbeidsplassen	Tidlig pensjonering	0	1209	100 %	Generell (>59 år)	Sverige	[319]
Stengard 2023	Fysisk tungt arbeid, lav jobbkontroll	Tidlig pensjonering	0	1209	100 %	Generell (>59 år)	Sverige	[319]

4.6 Arbeidsdeltakelse og andre frafall fra arbeid

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
Psykososiale arbeidsmiljøfaktorer		Andre utfall som gjelder frafall						
Thern 2023	Prekært arbeid	Sykefravær og uførepensjon	+	22266	100 %	Generell	Sverige	[323]
Thern 2023	Prekært arbeid	Suboptimalt arbeidsforhold	+	22266	100 %	Generell	Sverige	[323]
Thern 2023	Prekært arbeid	Langtidsarbeidsledighet	+	22266	100 %	Generell	Sverige	[323]
Undem 2022	Emosjonelle krav	Frafall fra arbeid uansett årsak	+	67773	100 %	Generell	Norge	[314]
Undem 2022	Høye jobbkrav	Sykefravær og uførepensjon	+	67773	100 %	Generell	Norge	[314]
Undem 2022	Høye jobbkrav	Frafall fra arbeid uansett årsak	+	67773	100 %	Generell	Norge	[314]
Undem 2022	Job strain (høye krav/lav kontroll)	Frafall fra arbeid uansett årsak	+	67773	100 %	Generell	Norge	[314]
Undem 2022	Høy jobbkontroll	Frafall fra arbeid uansett årsak	-	67773	100 %	Generell	Norge	[314]
Undem 2022	Lav sosial støtte, ledelsen	Frafall fra arbeid uansett årsak	+	67773	100 %	Generell	Norge	[314]
Undem 2022	Monotont arbeid	Sykefravær lengre enn 16 dager og uførepensjon	-	67773	100 %	Generell	Norge	[314]
Undem 2022	Monotont arbeid	Frafall fra arbeid uansett årsak	-	67773	100 %	Generell	Norge	[314]
Bratsberg 2022	Monotont arbeid	Arbeidsledighet	+	376413	100 %	Generell	Norge	[203]
Shiri 2021	Job strain (høye krav/lav kontroll)	Sykefravær og uførepensjon	0	1328	100 %	Offentlig sektor	Finland	[321]
Salonen 2020	Kombinasjon av lave jobbkrav og moderate jobbkontroll	Sykefravær og uførepensjon	+	1079631	100 %	Generell	Sverige	[320]
Salonen 2020	Høy jobbkontroll	Sykefravær og uførepensjon	-	1079631	100 %	Generell	Sverige	[320]
Farrants 2022	Job strain (høye krav/lav kontroll)	Sykefravær og uførepensjon	0	85356	100 %	Hvitsnipparbeidere	Sverige	[322]
Mekaniske og ergonomiske arbeidsmiljøfaktorer		Andre utfall som gjelder frafall						
Shiri 2021	Tunge løft, skyving eller bæring av tunge gjenstander	Sykefravær eller uførepensjon (total varighet)	+	1328	100 %	Offentlig sektor	Finland	[321]
Shiri 2021	Uheldige arbeidsstillinger	Sykefravær eller uførepensjon (total varighet)	+	1328	100 %	Offentlig sektor	Finland	[321]
Schram 2021	Fysisk tungt arbeid (eg, løft og bæring av tunge gjenstander, graving, måking eller hamring, manuel håndtering, kne/hukstående, uheldige arbeidsposisjoner)	Arbeidsledighet	0	210992	100 %	Generell (50-63 år ved basline)	Finland	[209]
Schram 2021	Fysisk tungt arbeid (eg, løft og bæring av tunge gjenstander, graving, måking eller hamring, manuel håndtering, kne/hukstående, uheldige arbeidsposisjoner)	Utenfor arbeidsmarked	+	210992	100 %	Generell (50-63 år ved basline)	Finland	[209]
Undem 2022	Tunge løft	Tidlig frafall fra arbeidslivet uansett årsak	+	67773	100 %	Generell (>62 år)	Norge	[314]
Undem 2022	Fremoverbøyd nakke	Tidlig frafall fra arbeidslivet uansett årsak	+	67773	100 %	Generell (>62 år)	Norge	[314]

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
Undem 2022	Kne- eller hukstående	Tidlig frafall fra arbeidslivet uansett årsak	+	67773	100 %	Generell (>62 år)	Norge	[314]
Undem 2022	Fremoverbøyde stillinger	Tidlig frafall fra arbeidslivet uansett årsak	+	67773	100 %	Generell (>62 år)	Norge	[314]
Undem 2022	Ubekvemme løft	Tidlig frafall fra arbeidslivet uansett årsak	+	67773	100 %	Generell (>62 år)	Norge	[314]
Undem 2022	Fysisk tungt arbeid	Tidlig frafall fra arbeidslivet uansett årsak	+	67773	100 %	Generell (>62 år)	Norge	[314]
Undem 2022	Stående og gående arbeid	Tidlig frafall fra arbeidslivet uansett årsak	+	67773	100 %	Generell (>62 år)	Norge	[314]
Undem 2022	Hender over skulderhøyde	Tidlig frafall fra arbeidslivet uansett årsak	0	67773	100 %	Generell (>62 år)	Norge	[314]
Pedersen 2022	Fysiske belastende arbeid (ergonomic index)	Arbeidsdeltakelse	-	27266	100 %	Generell	Danmark	[277]
Pedersen 2020	Fysiske belastende arbeid (summary index)	Arbeidsdeltakelse	-	796153	100 %	Generell	Danmark	[206]
Schram 2021	Flere fysiske belastende eksponeringer samtidig	Arbeidsdeltakelse	-	210992	100 %	Generell (50-63 ved baseline)	Finland	[209]

4.7 Arbeidstilknytning ift graviditet og reproduksjon

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
	Psykososiale arbeidsmiljøfaktorer	Arbeidstilknytning ift graviditet og reproduksjon						
Hansen 2015	Job strain	Sykefravær >15 dager	+	49708	100 %	Gravide, generell	Danmark	[324]
Pedersen 2021	Høyt arbeidstempo	Sykefravær >14 dager	+	910	100 %	Gravide, generell	Danmark	[325]
Pedersen 2021	Lav innflytelse	Sykefravær >14 dager	+	910	100 %	Gravide, generell	Danmark	[325]
Pedersen 2021	Lav jobbtilfredshet	Sykefravær >14 dager	+	910	100 %	Gravide, generell	Danmark	[325]
Pedersen 2021	Lav sosial støtte, ledelsen	Sykefravær >14 dager	+	910	100 %	Gravide, generell	Danmark	[325]
Pedersen 2021	Lav ledelsekvalitet	Sykefravær >14 dager	0	910	100 %	Gravide, generell	Danmark	[325]
	Organisatoriske arbeidsmiljøfaktorer	Arbeidstilknytning ift graviditet og reproduksjon						
Hammer 2019	Arbeidsøkter >12t	Sykefravær	+	4248	100 %	Gravide i offentlig helsevesen	Danmark	[326]
Pedersen 2021	Skift/nattarbeid	Sykefravær >13 dager	+	910	100 %	Gravide, generell	Danmark	[325]
Hansen 2015	Kveldsarbeid	Sykefravær >15 dager	+	49708	100 %	Gravide, generell	Danmark	[324]
Hansen 2015	Kveldsarbeid og nattarbeid	Sykefravær >15 dager	+	49708	100 %	Gravide, generell	Danmark	[324]
Hansen 2015	Skift med nattarbeid	Sykefravær >15 dager	+	49708	100 %	Gravide, generell	Danmark	[324]
Hansen 2015	Skift uten nattarbeid	Sykefravær >15 dager	+	49708	100 %	Gravide, generell	Danmark	[324]

Forfatter / år	Faktor	Utfall	Risiko	Antall	Andel kvinner	Populasjon	Land	Ref
	Mekaniske og ergonomiske arbeidsmiljøfaktorer	Arbeidstilknytning ift graviditet og reproduksjon						
Pedersen 2021	Tunge løft	Sykefravær >14 dager	+	910	100 %	Gravide, generell	Danmark	[325]
Pedersen 2021	Gående/stående arbeid	Sykefravær >14 dager	+	910	100 %	Gravide, generell	Danmark	[325]
Hansen 2015	Løft	Sykefravær >14 dager	+	49708	100 %	Gravide, generell	Danmark	[324]
Hansen 2015	Tunge løft	Sykefravær >14 dager	+	49708	100 %	Gravide, generell	Danmark	[324]
Hansen 2015	Kumulativt daglig løft	Sykefravær >14 dager	+	49708	100 %	Gravide, generell	Danmark	[324]
Hansen 2015	Stående arbeid	Sykefravær >14 dager	+	49708	100 %	Gravide, generell	Danmark	[324]
Hansen 2015	Gående arbeid	Sykefravær >14 dager	+	49708	100 %	Gravide, generell	Danmark	[324]
Hansen 2015	Ikke stillesittende arbeid	Sykefravær >14 dager	+	49708	100 %	Gravide, generell	Danmark	[324]
	Kombinerte eksponeringer	Arbeidstilknytning ift graviditet og reproduksjon						
Sejbaek 2020	Kombinasjoner av jobbkrav, jobbkontroll, arbeidsposisjoner, arbeidstidsordningen og tunge løft	Sykefravær >14 dager	+	50142	100 %	Gravide, generell	Danmark	[327]

VEDLEGG 5

Kjemisk og biologisk arbeidseksposering som har betydning for kvinners reproduksjonshelse og helsen til barna deres

Følgende H-setninger knyttet til et kjemikalium indikerer at gravide ikke skal eksponeres i arbeid (med unntak av enkelte stoffer der det finnes en grenseverdi som i hht risikodokumentasjonen, f.eks. i Regulation on the registration, evaluation, authorisation and restriction of chemicals (REACH)¹ beskytter mot effekter på svangerskapet og der mulig eksponering er vurdert til å være under grenseverdien med tilstrekkelig sikkerhetsmargin):

H340/H341: kan forårsake genetiske skader/mistenkes å kunne forårsake genetiske skader

H350/H351: kan forårsake kreft/mistenkes å kunne forårsake kreft

H360/H361: kan skade forplantningsevnen (f) eller gi fosterskader (d)/ mistenkes

H362: kan skade barn som ammes

Tabell 1. Helseutfall relatert til kjemisk og biologisk arbeidseksposering som har betydning for reproduksjonshelsen hos kvinner (påvirkning på svangerskap)

Helseutfall av betydning for reproduksjonshelse hos kvinner	Eksempler (på bakgrunn av studier på mennesker eller forsøksdyr)
• Nedsatt fekunditet (økt antall menstruasjonssykluser før graviditet oppstår hos kvinne som prøver å bli gravid)	• Løsemidler, pesticider, kvikksølv, lystgass, nanopartikler/ultrafne partikler, stående arbeid
• Menstruasjonsforstyrrelser	• Arbeid som frisør, tannlegeassistent, landbruksarbeider
• Spontanabort	• Bly, kvikksølv, skiftarbeid
• Hypertensive lidelser under graviditet	• Arbeid som frisør, idrettsutøver
	• Glykoletere, toluen, xylen, formaldehyd, anestesigasser, humant parvovirus B19, hepatitt B-virus
	• Løsemidler

Modifisert etter BS Levy, Occupational and environmental health 7 ed. Oxford 2018²

Tabell 2. Helseutfall relatert til kjemisk og biologisk arbeidseksposering som har betydning for barn til kvinnen som er eksponert (ved påvirkning under svangerskap eller ved amming)

Helseutfall av betydning for barn	Eksempler (på bakgrunn av studier på mennesker eller forsøksdyr)
• Medfødte misdannelser hos avkom	• Bly, glykoletere, benzen, halogenerte alifatiske løsemidler, alifatiske aldehyder, fargestoffer, pigmenter
• Lav fødselsvekt	• Bly, etylenoksid, klorfenoler
• Infeksiøse følgetilstander bl.a. misdannelser	• Røde hunder, vannkopper, humant parvovirus B19, hepatitt B-virus
• Nevrologisk betingede adferdsforstyrrelser hos barnet	• Bly, kvikksølv, toluen, arsenforbindelser, organofosfater, ftalater, bisfenol A, bromerte flammehemmere
• Nevroadferdsforstyrrelser hos avkom i neste generasjon	• (mistanke: Deseleksos, partikler og polysykliske aromatiske hydrokarboner)
• Forurensning av morsmelk	• De fleste agens som kommer inn i mors sirkulasjon

Modifisert etter BS Levy, Occupational and environmental health 7 ed. Oxford 2018²

1 https://environment.ec.europa.eu/topics/chemicals/reach-regulation_en

2 Levy, B. S. , Wegman, D. H. , Baron, Sherry, Sokas, R. K. , & McStowe, H. L. . (2018). Occupational and environmental health : recognizing and preventing disease and injury. 752. <https://www.ebooks.com/en-no/book/95896146/occupational-and-environmental-health/barry-s-levy/>